

Het land van de tijgers

Auteur: Nina Raine

Vertaling: Frederik Houben

Personages:

- Dokters

ELIF, vrouwelijk stafid urologie van Turkse afkomst, dertiger

JOHAN, mannelijk stafid cardiologie, dertiger

BENJAMIN, mannelijk assistent-diensthofd urologie, dertiger

EMILY, co-assistent spoedgeneeskunde, twintiger

MARK, assistent chirurgie, twintiger

JAN, assistent chirurgie, twintiger

REBECCA, co-assistent, twintiger

DR. VANDOORNE, diensthofd spoedgeneeskunde, vijftiger

- Patiënten

MEVR. TIOLANTS, zestiger

HELENA, zestiger

ECHTGENOOT VAN HELENA, zestiger

AYSUN, van Turkse afkomst, vijftiger

MR. FABRY

- Ander personeel

FERAYE, OK-verpleegkundige van Turkse afkomst, middelbare leeftijd

OLGA, ervaren verpleegkundige, middelbare leeftijd

ANNA, verpleegkundige

ROSIE, ervaren verpleegkundige, middelbare leeftijd

De andere rollen (anesthesisten, radiologen, ambulanciers, andere verpleegkundigen, etc) worden gespeeld door de rest van de cast.

Decor

Het decor is best zo minimaal mogelijk, een neutrale lege ruimte met centraal 2 klapdeuren. Bijna alles in het ziekenhuis is op wieltjes (zoals tafeltjes, bedden, etc), en worden dus het podium opgereden indien nodig. Als er sprake is van medische beeldvorming (zoals de echo), dan worden de beelden in het groot geprojecteerd op de achtergrond.

Scene 1-1

Een dag in het leven van...

ELIF staat op scene met een plastic bekertje thee in haar handen. Naast haar staat JAN, een jonge arts. Ze drinkt het bekertje leeg en tuurt naar de bodem ervan.

ELIF Heb jij ooit je theeblaadjes proberen te lezen?

JAN Niet echt, nee.

ELIF Mijn grootvader las altijd de mijne. Thuis in Mercin. Hij was de dorpsgenezer.

Pauze. JAN houdt een paars formulier voor zich uit.

JAN Je gaat tevreden zijn als je het DNR-formulier ziet.

ELIF Ik zie het DNR-formulier wel, maar het is nog geen.... *Kijkt op haar horloge...* acht uur, dus...

Ze neemt het paarse formulier niet vast, maar in plaats daarvan draait ze met haar bekertje en kijkt naar de bodem.

ELIF Dat deed hij als volgt... Hij bedekte het kopje met zijn handen... hij had gigantische handen... *Ze bedekt het bekertje met haar hand...* Zo dus... om de spanning op te drijven... en dan begon hij te praten... *Ze haalt daar hand weg, kijkt in het bekertje, en spreekt met een turks accent...* 'Ah, ik zie... Elif... jij gaat later mensen genezen... net zoals mij, Elif. Jij hebt pijn in je schouder, ik voel 'm zitten, met mijn hand... totdat ik de pijn in mijn eigen schouder voel. Zo neem ik je pijn weg.

Ze lachen. Ze staat recht en rekt zich uit.

ELIF Misschien moet ik het eens proberen.

JAN Was hij een sjamaan?

ELIF Een praatjesmaker. Maar het werkte vreemd genoeg wel. Toen ik 10 jaar was, geloofde ik het allemaal.

Ze kijkt op haar horloge. Het is acht uur. Ze neemt het paarse formulier en tuurt ernaar.

ELIF 'Geen reanimatie' Wie?

JAN Mr. Vandebosch.

ELIF Mijn god. Dan zal ik maar eens met hem gaan praten zeker?

Ze staart in de verte.

ELIF Wat een geweldige manier om de week te beginnen.

Ze neemt het formulier en ondertekent het. Op dat ogenblik beginnen er allerlei mensen rondom haar te verschijnen, met het geluid van een ziekenhuis tijdens het spitsuur.

FERAYE De patiënt is klaar. Kunnen we vertrekken?

BENJAMIN *Loopt in operatiekledij het podium over en zet zijn muts op. Ik kan mijn operatieklompen niet vinden!*

Mr. VANDOORNE kijkt in een dossier en zegt dan met een glimlach.

VANDOORNE Meneer Hall, ik heb goed nieuws voor u, er is geen spoor van kanker te zien.

REBECCA *Tegen niemand bijzonder.* Ik heb hier een vrouw van 65 met pijn in de borststreek, kan iemand Cardiologie contacteren voor een consult?

OLGA *Luid.* Ethel? Kan je me horen? Wil je je ogen even open doen, zodat je kan zien wie tegen je praat?

MARK *Tegen iemand in de coulissen.* Kijk, als jij tegen mij zegt, 'er zijn geen beschikbare bedden', dan betekent dat nooit dat er geen bedden beschikbaar zijn. Zorg voor een bed, of ik maak mij echt kwaad. *Hij toetst een nummer in op zijn telefoon.*

JAN *Kijkend in het dossier van een patiënt.* Mijn god, niet nog één. *Tegen de verpleegster.* Iedereen probeert zich dezer dagen maar van kant te maken.

JOHAN *Komt op van de andere kant, tegen dezelfde verpleegster.* Thoraxdrain voor de man in zeven.

ANESTHESIST *Steekt zijn hoofd gehaast om de hoek van de deur.* OK, ik heb hier een hartstilstand. Kan iemand aub het reanimatieteam oproepen?

We horen de verschillende alarmen ivm de reanimatie afgaan. De situatie en activiteiten worden gejaagder. Er wordt een bed binnengereden. Rond het bed lopen verschillende mensen, zodat we niet kunnen zien wie er in ligt.

REBECCA *Loopt de podium over in de tegenovergestelde richting.* Ok, ok, ik ben er al. Ik heb geen reanimatiekar, geen medicatie. Hoe moet ik godverdomme hier deze reanimatie leiden?

Terwijl ze JAN passeert, grabbelt ze zijn stethoscoop mee.

JAN Hey!

REBECCA *Zonder te stoppen.* Ik moet naar een reanimatie!

OLGA *Loopt gehaast in de andere richting met een aantal bloedzakken.* Wie had er bloed nodig?

Een groepje mensen troept samen rond het bed.

ANESTHESIST *Aan het hoofduiteinde van het bed, met handschoenen en OK-muts aan.* Wat is haar medische geschiedenis? Weet iemand wat voor medicatie ze neemt? We moeten weten wie verantwoordelijk is voor deze reanimatie!

REBECCA *Komt aan bij het bed.* Ik leidt!

ANESTHESIST Begin er dan godverdomme aan!

MARK *Staat aan de zijkant van het tafereel, al telefonerend.* Nee, kijk, 'Er zijn geen bedden beschikbaar' betekent 'In tien minuten is er een bed beschikbaar', het betekent 'We hebben wel een bed beschikbaar, maar er ligt nog een overleden patiënt in.' Dus, zorg godverdomme voor een bed.

De defibrillator is aangekomen bij het bed.

ROSIE Er staan teveel mensen rond dit bed!

Iedereen negeert haar.

REBECCA *Houdt de peddels omhoog. Klaar? Achteraan los, zijkant los, iedereen los, zuurstof weg, we beginnen met 200, nu !!*

Ze duwt de peddels naar beneden, en het beeld bevriest op het moment van de elektrische schok.

Scene 1-2

De operatiezaal.

Mark staat aan de wasbak van het OK zijn handen te schrobben. Hij toont Emily hoe het moet.

MARK Je moet van je hand in de richting van je elleboog schrobben. En het water naar beneden laten druipen. Op die manier spoelen alle bacteriën over je elleboog, en niet terug over je handen. Dan zet je de kraan uit met je elleboog. *Hij doet het voor.* Zeker niet met je handen, want dan moet je helemaal opnieuw beginnen.

EMILY Ja, weet ik. Trouwens, ik ga toch niets mogen doen tijdens de operatie.

MARK Elif laat nooit iemand iets doen. Ik mag alleen maar de wonde hechten als zij klaar is. *Hij doet de beweging van het hechten na op een zeer overdreven manier, alsof hij aan het borduren is. 'Oost, west, thuis best.'*

Hij stapt naar een trolley, met daarop een klein steriel pakje dat voor hem is opgeplooid. Het is een operatieschort. Hij doet behoedzaam de schort aan.

MARK Maak jij 'm even dicht.

Emily maakt de velcro-sluiting achteraan zijn nek dicht.

MARK En waar zat jij hiervoor?

EMILY Het UZ. Acute geriatrie.

MARK En dan ben je hier direct van wacht op de spoeddienst?

EMILY Ja.

MARK Laat ons hopen dat je een snelle leerling bent. Het is hier niet zoals bij de bejaarden. Dichtbinden graag.

Emily bindt onwillig de lintjes achteraan de schort dicht.

EMILY Krijg ik er ook één?

MARK Nee

EMILY *Ze huivert.* Het is hier om te bevriezen.

MARK Deze kosten dertig euro per stuk. Tien euro om te maken, twintig euro om te steriliseren. Het is geen trui uit de Zeeman.

Mark kruist zijn armen voor zijn borst, met zijn vingertoppen naar zijn schouders gericht.

EMILY Waarom houd je je armen zo?

MARK Om mezelf steriel te houden.

Emily en Mark verplaatsen zich van de wasbak naar het operatiegebied, waar de patiënt op de operatietafel ligt, bedekt met een blauwe doek. Enkel een klein stuk huid, net boven het kruis, is zichtbaar. ELIF is al bezig. Ze heeft geen masker aan. Naast haar staat FERAYE, om instrumenten aan te geven. Zij heeft wel een masker aan.

ELIF *Ze kijkt op, kortaf.* Je bent laat, we zijn al begonnen.

MARK Dit is Emily. Zij komt om te observeren.

ELIF *Kortaf.* Whatever.

De atmosfeer is intens, geconcentreerd. Een korte pauze, ELIF werkt stevig door, met korte rukkende bewegingen. We kunnen niet zien wat ze aan het doen is, maar we horen een sissend geluid als ze de randen van de incisie toeschroeit, en het gezoem van de monitors. De anesthesist (met masker) staat bij het hoofd van de patiënt, en focust op de toestellen. Alles is rustig (geen alarm). Mark ademt de geur van verschroeid vlees in.

MARK Mmm... iemand heeft het spek laten aanbakken.

ELIF *Negeert hem.* Dus, dames, we gaan dus vandaag de beschadigde testikel van deze man verwijderen. *Pauze.* Feraye, een zelfspreider asjeblijf...

Mark heeft zich gepositioneerd aan de andere kant van de patiënt en begint te helpen, door de klem over te nemen van FERAYE en daarmee de wonde open te houden voor ELIF.

ELIF Dus, ik maak een incisie in het lieskanaal, om zo bij de zaadleider te geraken... En dan halen we 'm er via die weg uit. Wat zijn de lagen van de buikwand?

EMILY *Verrast.* Oh, euhm, ik?

ELIF Ja-aa.

EMILY Van buiten te beginnen? Euhm, de epidermis, dan de... oppervlakkige fascia. De diepe fascia.

ELIF En?

EMILY Oh, euhm. Spieren.

ELIF *Stopt abrupt.* Kijk, ik weet ook wel dat ik een lilliputter ben, maar staat deze tafel voor jullie ook niet een beetje te hoog?

FERAYE wordt plots actief.

FERAYE Praat me niet over deze tafel. Je weet toch dat die officieel afgeschreven is? Ik ben al jaren aan het zeuren om een nieuwe. *Tegen Emily.* Jij bent toch niet steriel, zet eens wat muziek op.

Emily begint onderdanig muziek te zoeken op de CD-speler.

FERAYE Maar zeker geen kerstliedjes. Echt niet. Ik kan er niet tegen. Toch niet voor volgende week.

EMILY Euhm... is dit goed?

Een popliedje begint zachtjes te spelen.

FERAYE Je zou eens moeten gaan kijken naar al het geld dat ze spenderen bij de onnozelaars van Oncologie. De dure baxters blijven daar maar lopen en lopen. En wij staan hier te opereren op een volledig tot op de draad versleten operatietafel van 27 jaar oud.

BENJAMIN komt binnen.

BENJAMIN Mijn god. *Hij pakt het CD-doosje.* Niet dat liedje opnieuw. Moet dit echt? Ik heb mijn iPod bij. *Hij haalt de iPod boven, en begint een liedje te zoeken.* Kijk, de soundtrack van The Gladiator.

FERAYE Sorry, maar de mannen zijn hier in de minderheid. Twee mannen tegen vier vrouwen.

BENJAMIN Ja, er hangt echt veel te veel oestrogeen in de lucht.

FERAYE De muziek blijft dus wat ze is.

BENJAMIN *Merkt Emily op.* Hallo.

EMILY Hallo, ik ben Emily.

BENJAMIN Wacht even, en de patiënt dan? Hij is toch ook een man?

FERAYE Hij telt niet mee.

BENJAMIN slentert naar de operatietafel en kijkt mee over de schouder van ELIF.

BENJAMIN Gaan de zaken goed?

ELIF *Abstract.* Ok. *Ze duwt ergens tegen.* Ik probeer nu deze streng te pakken te krijgen.

BENJAMIN gaat naar de zijkamer, we horen een opstartgeluidje wanneer hij zijn computer opstart om zijn mails na te kijken.

ELIF Mijn god, ik heb nood aan koffie. Mark, als we hier klaar zijn, mag jij voor iedereen koffie gaan halen.

MARK Waarom moet ik altijd de koffie gaan halen?

ELIF Anciënniteit. En daaruit volgt hiërarchie. *Docerend.* En als we de kapotte testikel verwijderd hebben, waarmee vervangen we die dan?

Iedereen kijkt haar aan.

EMILY Moet je dat dan vervangen door iets anders?

MARK Kan hij niet gewoon één teelbal hebben?

ELIF Zou jij willen leven met maar één teelbal? Oh, sorry, ik was even vergeten, jij had helemaal geen ballen.

FERAYE Valse ballen.

Rosie houdt de prothese-ballen omhoog. Het lijken net kleine, doorzichtige plastic eieren, allemaal apart vacuüm verpakt.

ROSIE ELIF, ik heb klein, medium en groot. Dewelke ga je gebruiken?

MARK Groot.

ELIF *Koeltjes.* Klein.

MARK *Neemt het aan.* Cool!

ELIF *Ze heeft het moeilijk.* Ik kan niet... ik geraak niet bij de... Feraye. Ik denk dat ik de opening iets groter ga moeten maken. Mark, misschien kan jij je eindelijk ook eens nuttig maken, maak je maar klaar om te deppen.

Mark staat naast haar met een compres in zijn hand. FERAYE geeft diathermie-sonde. ELIF maakt de incisie langer. Ze begint snel de wondranden dicht te schroeien.

ELIF Deppen.... Deppen... Feraye, kan je iets meer spreiden... ik kan niet zien... wat ik aan het doen ben. *Mark dept de wonde.* OK, opnieuw... snel... ik zei opnieuw!

FERAYE Is alles in orde?

Pauze.

ELIF Ik ben het kwijt.. Ik vind de bloeding niet meer.

Opeens is iedereen gespannen. Mark haast zich om nog een compres klaar te houden. FERAYE komt ook naar voor met een extra compres. Emily blijft in de achtergrond rondralen, ze is immers niet steriel. Er hangt een koele stilte terwijl iedereen geconcentreerd bezig is.

EMILY Kan ik iets doen?

MARK Shit.. Da's een serieuze bloeding.

ELIF *Tegen Mark.* Ga aan de kant! Hoe kan ik de bloeding toeschroeien als jij in mijn weg staat?

MARK Je zei dat ik moest deppen.

ELIF *Je hoort de paniek in haar stem.* Benjamin, hij bloed heel erg.

BENJAMIN daagt onmiddellijk op uit de naastgelegen ruimte waar hij op zijn computer bezig was.

BENJAMIN Ok, laat me even...

ELIF Ik kan gewoon niet vinden waar de bloeding zit...

Hij verdoet geen tijd om zijn handen grondig te wassen, hij doet gewoon heel vlug en handig steriele handschoenen aan en blijft ondertussen instructies geven.

BENJAMIN Probeer gewoon om zoveel mogelijk bloed weg te krijgen, zodat we kunnen beter kunnen zien...

De beeper van ELIF gaat af. Iedereen negeert deze. FERAYE en ELIF zijn aan het deppen. Mark geeft compressen aan. Een metalige stem weerklinkt door de intercom.

INTERCOM De patiënt is hier.

FERAYE *Richting de intercom.* Ok, bedankt.

BENJAMIN komt haastig binnen en neemt over van ELIF, die zenuwachtig over zijn schouder meekijkt. Er gaat opnieuw een biepje af, luider deze keer, omdat niemand de oproep beantwoord had. Ze zijn allemaal gefocust op de patiënt. Mark en ELIF blijven deppen.

BENJAMIN Geen paniek. Ik ga kijken of we kunnen ontdekken... waar die bloeding precies zit....

INTERCOM Kan iemand de oproep voor de uroloog beantwoorden, asjeblief.

FERAYE *Richting de intercom. Ze is steriel en bezig aan de tafel.*

INTERCOM Bedankt.

BENJAMIN Ah... Een mosquitoklem asjeblief... En hou een hechtnaald klaar.

FERAYE *Tegen Rosie. Vicryl 2/0 klaarmaken.*

Rosie maakt een steriel pakket naalden open en legt de inhoud op de trolley. FERAYE geeft een naald met draad aan BENJAMIN. BENJAMIN begint te hechten.

ELIF Hij...

BENJAMIN Daar gaan we dan...

Opnieuw een pauze, iedereen is heel aandachtig bezig.

BENJAMIN Hiermee... gaat het lukken... Voila.

ELIF wandelt weg, kijkt vanop een afstandje naar BENJAMIN en de patiënt. Ze kijkt weg.

ELIF Ja, ok.

BENJAMIN Alles is in orde nu. Je kan het weer overnemen.

ELIF Bedankt.

Maar ze beweegt niet.

Scene 1-3

De Cardiologie-afdeling

JOHAN en Olga staan samen in een behandelkamer. Er zit een man (Mr. VALY) op het bed. Hij is mager, met aan naakt bovenlijf. Zijn kaak hangt op een vreemde manier naar beneden, heel zijn lichaam lijkt uit balans. Hij is heel ziek. JOHAN vult zorgvuldig een injectiespuit en spuit de inhoud in een katheter.

JOHAN Weet u hoeveel dit product kost?

VALY Hoeveel dan?

JOHAN 800 per dosis. U hebt hiermee al onze apothekers op stang gejaagd. Wist u dat, mr. Valy?

VALY Ah.. maar ik ben het zeker wel waard, toch?

Ze lachen, Mr. VALY krijgt hierdoor een zware hoestbui.

JOHAN Wist u dat Olga hier een zware fan van u is? Ze wilde graag uw handtekening vragen.

OLGA Dokter! Ik bedoelde natuurlijk niet nu onmiddellijk.

VALY Geen probleem hoor.

Een korte pauze terwijl JOHAN verder werkt.

OLGA Ik kijk er iedere week naar... Gaat dr. Patel terugkomen? Ik vond 'm wel leuk.

VALY Er doet een vaag gerucht de ronde.

JOHAN Dus, George, je weet ondertussen al hoe het in zijn werk gaat. Ik geef je een beetje lokale verdoving, en dan gaan we onze weg zoeken met de katheter, en dan tappen we alle vloeistof af die we kunnen vinden.

VALY Vorige week was het geel.

JOHAN Geel is goed.

VALY En wat is er dan slecht?

JOHAN Alles wat niet geel is. Bloed. Legoblokjes. Een wit tuinhok... *Ze lachen.* Ok, ik denk dat we kunnen beginnen.

VALY Jij bent de baas.

Hij kijkt weg, om zijn aandacht af te leiden. JOHAN werkt gewoon verder. Wij kijken naar zijn rug terwijl hij werkt, waardoor we niet kunnen zien wat hij precies doet.

OLGA Kan u misschien vertellen welke verhaallijnen er nog zitten aan te komen voor Bernard?

VALY Meer dan je denkt... Neuh, je kan je rol tot op zekere hoogte zelf invullen. De schrijvers geven een voorzet en de acteurs vullen de rest in.

OLGA Improviseren jullie dan veel, of staat alles in het script?

VALY Oh nee, er is een script en daar moeten we ons aan houden.

OLGA Ik vind dat er wat meer romantiek in mag zitten. Een verpleegster of zo.

VALY Dat vind ik ook, liefje.

Mr. VALY ademt zwaar. Het is duidelijk dat er veel vocht in zijn longen zitten.

VALY Ik moet hoesten, is dat ok?

JOHAN Doe gerust.

Hij hoest. JOHAN trekt een bezorgd gezicht.

JOHAN Dat klinkt niet goed. Het klinkt alsof er veel vocht zit.

OLGA Ik moest huilen toen Mathilda stierf.

VALY Ik weet het. Ik krijg nog altijd brieven.

OLGA Heeft dat een invloed op u? Ik bedoel, emotioneel?

VALY Soms. Als ik een heel droevige scene moet spelen, dat kruipt onder je huid.

Olga duwt de plastic verpakking van het medisch materiaal dat gebruikt wordt in een overvolle vuilbak.

OLGA Deze vuilbak moet dringend leeggemaakt worden.

VALY Net zoals ik.

JOHAN *Tegen Olga.* Een beetje meer lokale verdoving aub.

Ze geeft hem een nieuwe spuit. Een korte stilte.

VALY Ik geloof dat ik nu wel pijn voel. Hierboven.

JOHAN Ja, dat komt doordat... als ik het middenrif raak met de katheter, dan straalt die pijn uit naar uw schouder... Vreemd, maar dat is hoe ons lichaam in elkaar steekt.

Hij blijft bezig met de katheter, en steekt dan het afvoerbuisje naar binnen.

JOHAN Daar gaan we dan.

Opnieuw een korte stilte.

VALY Ik voel me misselijk.

JOHAN *Tegen Olga.* Geef hem een nierbekken.

Olga gaat naar de zijkant en brengt een kartonnen nierbekken mee. Ze zet het op de schoot van Mr. VALY.

OLGA Cyclizine?

JOHAN 50 milligram.

Nog een korte stilte. Olga spoelt de katheter met een zoutoplossing en injecteert dan de cyclizine.

VALY *Met een zwakke stem.* Jullie hebben echt wel iets voor alles.

JOHAN Dat klopt.

OLGA U kunt binnenkort weer schitteren op TV.

JOHAN Over een paar ogenblikken gaat u zich al een pak beter voelen. U moet zich niet schuldig voelen, ik zou me ook misselijk voelen als ik dit moest ondergaan.

VALY *Tegen Olga.* Volgende week is het mijn beurt, maar dan moet jij hem vasthouden.

Ze lachen. JOHAN reikt achter de rug van Mr. VALY om de beker te pakken die helemaal gevuld is met vloeistof uit zijn borstkas. Er zit bloed in. JOHAN en Olga kijken elkaar kort aan, Olga neemt de beker over (zodat Mr. VALY 'm niet kan zien).

VALY En? Zit er bloed in?

Scene 1-4

Het operatiekwartier.

BENJAMIN staat nog langs de patiënt in het operatiekwartier. Hij is net klaar met de 1ste hechting om de wonde van de patiënt te sluiten. ELIF is nergens te bespeuren. EMILY kijkt in stilte toe.

BENJAMIN Kinderen! *Benjamin en Mark lachen.* Alle chirurgen-in-opleiding willen plastisch chirurg worden als ze groot zijn... alle internisten-in-opleiding willen neuroloog worden... en alle kindjes willen leeuw worden. Hechtnaald en forceps aub. *Feraye geeft hem een hechtnaald.* Arhh.. kan iemand even mijn neus krabben... *Emily aarzelt maar doet het.* Ja...ja.. perfect, da's de plek. Dus, waar wachten we nog op. Sluitingstijd! Mark, wil jij een poging wagen?

Mark komt gretig naar voor.

MARK Graag.

BENJAMIN Zorg er gewoon voor dat alle hechtingen allemaal even groot zijn. Dan komt alles in orde.

Ondertussen is FERAYE al mompelend bezig om de bebloede compressen te tellen. ROSIE houdt een gele afvalzak vast om de compressen in te gooien. Er klinkt een catchy muziekje vanuit de iPod. Onmerkbaar begint iedereen met zijn hoofd mee te knikken op het ritme van de muziek. BENJAMIN houdt een plastic nierbekken omhoog met daarin de bloederige restanten van de verwijderde testikel.

BENJAMIN Iemand een teelbal?

MARK Elif. Ze verzamelt ballen.

FERAYE *Neemt kordaat het nierbekken over.* Geef maar, dan heeft mijn hond iets te eten vanavond.

Ze wisselen een blik uit. ELIF komt terug van de wasbak en doet een paar handschoenen aan.

ELIF Hey.

Pauze. Mark zingt (bijna onhoorbaar) 'onze bok is dood, hij had maar ene kloot'.

ELIF Waar zitten we?

Ze komt richting MARK en observeert terwijl hij bezig is met de patiënt.

ELIF Je mag je hechtnaald niet vasthouden met je vingers, Mark. Je moet oefenen om 'm vast te houden met een instrument.

MARK Ja, maar... dan is het veel moeilijker.

ELIF Daarom moet je ook oefenen.

FERAYE geeft hem in stilte het juiste instrument. Hierdoor vordert Mark veel minder snel. ELIF houdt Mark enige tijd in te gaten terwijl hij worstelt met de naald.

ELIF Het is makkelijker als je gaat staan aan de kant waar je aan het hechten bent.

BENJAMIN Hij is al halverwege.

ELIF kijkt toe, terwijl ze haar ongeduld onderdrukt. Plotseling.

ELIF Mijn god, laat mij maar doen.

Ze neemt de naald en start gehaast met hechten.

BENJAMIN Ik had gezegd dat Mark het mocht doen.

ELIF Benjamin, kijk dan. *Ze wijst.* Mark, het is dus de bedoeling dat je de huid goed laat aansluiten op elkaar. *Ze maakt een gebaar.* Als ik je liet doen, dan bleef hij hier achter met een afschuwelijk litteken.

Ze werkt verder.

MARK Hoe kan ik het leren als je me nooit laat oefenen.

BENJAMIN Mark, blijf kalm.

ELIF Luister Mark, het enige wat patiënten naar kijken, is het litteken. Ze zien niet het briljante snijwerk aan de binnenkant, alleen maar het litteken. Daarom moet je litteken goed zijn. En dit litteken gaat er vreselijk uitzien.

Ze gaat verder met hechten. MARK stormt naar buiten, en trekt zijn operatieschort ruw open terwijl hij buitengaat. EMILY kijkt hem na.

Scene 1-5

De spoeddienst.

JAN staat te praten met EMILY. Ze is uitgelaten en ze spreekt samenzweerderig tegen hem.

EMILY Manmanman, ik heb al vijf patiënten ontslagen en het is nog niet eens middag.

JAN Perfect. Werk ze maar allemaal buiten. En probeer dan stiekem naar het OK te komen, dan kan je mij zien opereren.

EMILY Ik heb al mogen observeren bij een operatie. De gast die mij binnengeloodst had, was een echte eikel. Zijn jullie allemaal zo?

JAN Waarschijnlijk wel ja.

EMILY Maar de spoeddienst is echt ge-wel-dig. Ik vind het schitterend. Ik moet de hele tijd improviseren. Iedereen die binnenkomt, heeft pijn op de borst.

JAN Heb je je bijbel bij de hand?

Emily kijkt naar het zakboek spoedgeneeskunde in haar hand.

EMILY Natuurlijk! Die draag ik altijd bij mij. *Ze streelt het.* Het is echt fantastisch, dankzij dit ding overleef ik iedere shift. En dan die klootzak van een radioloog, hij weigerde om een 2de X-ray te maken, je had de eerste die hij gemaakt had eens moeten zien, helemaal wazig, het trok nergens op. Ik had heel veel zin om tegen hem te zeggen, luister hier, kameraad, dit is de reden waarom je een radioloog bent en geen echte dokter, pure luiheid.

JAN Schat, luister es. *Hij legt zijn handen om haar middel.* Het heeft absoluut geen zin...

EMILY Ik weet wel, maar...

JAN Om ruzie te maken met hem...

EMILY Ik heb geen...

JAN Zeker niet omdat je een jong-vrouwtje-dokter bent. Ik ken de pappenheimers hier. *Pauze.* Ik bedoel alleen maar dat ze je iets minder serieus nemen, dat is alles.

EMILY Ik heb het niet gezegd, ik heb het alleen maar gedacht.

JAN En zelfs dat is al teveel.

Dr. VANDOORNE en BENJAMIN wandelen binnen, ze zijn aan het praten. Mr. VANDOORNE is ouder, één van de diensthoofden van het ziekenhuis. Hij is indrukwekkend en autoritair.

VANDOORNE Het is al weken aan het aanslepen, en de slotconclusie is, ze wil helemaal geen galblaasoperatie, omdat iemand tegen haar gezegd heeft dat ze dan diarree gaat krijgen. *Ze lachen.* We gaan haar nooit kwijtraken.

BENJAMIN Zullen we anders ruilen? Zij voor één van mijn patiënten?

VANDOORNE Deal.

Ze schudden elkaar de hand om de deal te sluiten. Dan lachen ze opnieuw.

VANDOORNE Ik ga me dit beklagen, vermoed ik. Wat krijg ik van je?

BENJAMIN *Overdreven, op ironische toon.* Ze is gewoon zalig om mee te werken. 87 jaar oud, al 2 maanden opgenomen. Nu is ze gestopt met eten en drinken en wil ze sterven.

Ze lachen allebei luidop.

VANDOORNE *Met spijt in zijn stem.* Klootzak. Ok, ok, geen probleem.

Op het moment dat Dr. VANDOORNE hen passeert, springen EMILY en JAN zichtbaar in 'officiële' houding.

JAN Goeiemorgen, dr. Vandoorne.

VANDOORNE Ah, Jan, ik ga ervan uit dat je dit weekend ook mee gaat skiën?

JAN Zeer zeker.

VANDOORNE Goed, heel goed. Ik kijk er naar uit.

Dr. VANDOORNE wil net verder lopen.

EMILY Dr. Vandoorne, mag ik mezelf voorstellen? Ik ben uw nieuw co-assistent.

Ze steekt haar hand uit, Dr. VANDOORNE schudt deze niet.

VANDOORNE En hoe is je naam?

EMILY Emily Peeters.

VANDOORNE De nieuwe co-assistent?

EMILY Ja.

VANDOORNE Waar was je deze morgen bij de briefing van 8u30?

EMILY Het spijt me, Dr. Vandoorne, maar er was een communicatieprobleem tussen mijn vorige stageplaats en dit ziekenhuis. Mijn stage daar is pas vorige nacht om middernacht afgelopen, ze konden mijn shift niet meer wisselen?

VANDOORNE Ok dan. Welkom ins ons team. *Hij schudt haar hand.* Goeie morgen. *Hij gaat af.*

JAN Goed gedaan, je bent ermee weggekomen.

EMILY Ermee weggekomen? Het was de waarheid. Skiën? Hij is niet eens jouw opleider, maar de mijne. Je bent echt een go-getter.

JAN Nee, mijn opleider heeft het voor elkaar gekregen om gratis naar Genève gaan in kader van een klinische studie. Ik kon geen nee zeggen.

EMILY Ik dacht dat we dit weekend samen gingen doorbrengen?

JAN Schat, alles is nu anders.

EMILY Hoe dan?

JAN We zien elkaar vanaf nu de hele tijd. *Pauze.* We gaan elkaar niet meer kunnen vermijden.

Scene 1-6

Afdeling urologie.

ELIF zit aan haar bureau, in een kleine kale kamer. ANNA, een verpleegster, staat bij de deur. Tegen het einde van ELIF's monoloog is JAN er komen bijstaan.

ELIF ..En dan verwacht ze dat ik ook nog eens de tijd vind om huizen te gaan bekijken. Hoe zou ik daar nu tijd voor hebben, ik ben de hele dag bezig met het kijken naar andermans urineblazen en penissen. *Staat recht en ijsbeert door de kamer.* Ik heb geen idee hoe je dat doet, een huis kopen. Als het geen penis is, heb ik geen idee wat ik ermee aanmoet. Anna, dat is toch je naam, Anna?

ANNA Ja.

ELIF Zou je asjeblief de deur kunnen dicht doen? Goed dan, wie is onze eerste patiënt? Ik heb geen dossier of niks.

ANNA is nog bezig met de deur.

ANNA Nee?

ELIF Ik moet eerst de dossiers hebben voordat ik de patiënten kan zien, Anna.

ANNA Ik wist niet...

ELIF *Gaat naar een oude PC in de hoek van de kamer.* Kan je in het systeem opzoeken of..

ANNA Nee.

ELIF 'Nee'. Ze kan ze niet opzoeken in het systeem. Ok. *Tegen zichzelf, maar wel hoorbaar voor het publiek.* Niet echt een 'Anna-gename' situatie, als je het mij vraagt. *Tegen ANNA.* Als de dossiers niet op voorhand klaarliggen, dan zorgt dat voor vertragingen. *Ze begint iets in te typen op de computer.* Dit is echt niet waarvoor ik hier ben. *Ze scrollt naar beneden.* Oh, in godsnaam! Weer een.

ANNA Weer een wat?

ELIF 'Natte vrouw'. Altijd hetzelfde saaie verhaal opnieuw en opnieuw. *Ze leest door het dossier.* 65 jaar oud, drie kinderen, last van urine incontinentie, blablabla. God, ik haat ze. Wat verwachten ze dan? Het is hun eigen stomme schuld. *Alsof ze tegen een onnozelaar spreekt.* Stop met het krijgen van kinderen. Dan heb je later ook geen last van 'natheid'.

JAN Beetje drastisch, vind je niet?

ELIF Nope. Ik ga volgend jaar mijn buizen laten dichtlassen.

JAN *Duidelijk geshockeerd.* Dat meen je niet!

ELIF Tuurlijk wel.

JAN Waarom?

ELIF Waarom denk je? Omdat ik geen kinderen wil. Daarom. *Ze gaat van de computer naar haar bureau en pakt een blad papier op.* Wat is dit? Wordt ik verwacht dit in te vullen?

ANNA *Komt naar haar toe. Ja.*

ELIF *Kan nauwelijks haar irritatie onderdrukken. En hoe kan ik dat nu weten? Ben ik misschien helderziende volgens jou?*

ANNA *Ik dacht dat het standaard was.*

ELIF *Kort. Nee. Ze gaat naar een trolley. Glijmiddel?*

ANNA *Ik heb geen...*

ELIF *Dat ga ik nodig hebben, tenminste als ik iemand zijn prostaat ga willen controleren. Ze zwaait met te grote handschoenen. En ook handschoenen in mijn maat. Ze houdt haar hand omhoog en laat haar vingers wiebelen. Small, niet dit soort tuinhandschoenen. Pauze. Kan je nu asjeblief onmiddellijk handschoenen, glijmiddel en de dossiers halen?!*

ANNA gaat naar buiten zonder iets te zeggen. ELIF gaat naar haar bureau en begint het formulier in te vullen. Ze mompelt tegen zichzelf.

ELIF *Hoe verwachten ze nu dat ik consultaties houd zonder dossiers, zonder glijmiddel, zonder een verpleegster die weet wat ze moet doen. Geweldig, echt, geweldig.*

Scene 1-7

JOHAN zit in de cardiologie kliniek. Hij belt met zijn GSM, terwijl hij tegelijkertijd een broodje met kipcurry uit de verpakking probeert te halen. Tijdens de volledige scene lukt het hem niet om ook maar één hap ervan te nemen.

JOHAN ... Ik ben in de kliniek. *Zijn bieper gaat af, een andere toon dan gewoonlijk. Gewoon mijn bieper. We horen een krakende stem die zegt 'hartstilstand volwassen man afdeling G4, hartstilstand volwassen man afdeling G4'. Nee, ze zijn vergeten mijn wachtbeurt te annuleren. Hij zet zijn bieper op stil. Hartstilstand. Kan me niks schelen. Laat de paniek maar losbreken. Dan worden de barsten in het systeem tenminste weer iets duidelijker zichtbaar. Nee, ik belde eigenlijk voor... Hij knikt. Ja. Het is een soort... Hij voelt aan zijn nek. Ongeveer de grote van een druif. Pauze. Ik weet het, ik weet het, dus, zoals je al zei, hoe sneller hoe beter. Pauze. Ok, ok, point taken. Bedankt. Pauze. Nee, ik bedoel, ik voel me op dit moment prima.*

Zijn bieper gaan weer af. Hij kijkt er even naar, en zet 'm op stil.

JOHAN 'Op veilig spelen'. Ja. *Ironisch. Ja, ja, ja, ik doe in mijn broek van schrik.*

Hij probeert een hap te nemen van zijn broodje. Op dat moment rinkelt de telefoon op zijn bureau.

JOHAN Sorry, Benjamin, heel even geduld aub.

Hij neemt de andere telefoon op.

JOHAN Hallo.... Pijn in de borststreek? *Pauze. Ach, geef haar gewoon lucht. Geef haar.... Geef haar een sigaret of zo. Hij lacht. Ok. Bel me maar als je me nodig hebt.*

Hij legt de telefoon neer en pakt zijn GSM terug.

JOHAN Sorry.

Een verpleegster komt binnen, en legt een stapel patiëntendossiers op zijn bureau. Hij wil net weer een hap nemen van zijn broodje als....

VERPLEEGSTER De patiënt zit te wachten. Zal ik hem binnen laten?

Pauze.

JOHAN Ik denk dat dit het moment is dat iemand er het langst over heeft gedaan om een broodje kipcurry te eten.

De verpleegster wacht, geen reactie. JOHAN legt zijn broodje neer, en begint zuchtend de dossiers door te nemen.

JOHAN Waarom ook niet. Waarom ook niet.

De verpleegster gaat af.

Scene 1-8

De ontspanningsruimte van de artsen.

Lawaai. Popmuziek. Het lijkt meer op de gemeenschappelijke ruimte van een studentenhuis. Er is een klein keukentje met een microgolf, tafels en stoelen en een zithoek met een paar zetels en een grote TV. MTV staat op. Er staat automaten voor frisdrank, snoepgoed, broodjes,... Al bij al een vreemde mix van splinternieuwe en tot op de draad versleten meubilair..

Een paar dokters zingen luidruchtig mee met het liedje op de TV (Beyoncé). REBECCA, een goed uitziende meisje, staat te dansen op een lage tafel. Lachend beëindigen ze hun 'optreden'. REBECCA wandelt naar MARK, die op z'n eentje darts aan het spelen is.

REBECCA Je weet goed genoeg waarom, Mark. Omdat je de hele tijd achter haar rug probeert te gaan.

MARK Elif is een asexuele bitch van een chirurg die een pik heeft op de assistenten en slijmt bij de diensthoofden. Haar ogen stralen niks van leven uit. Ze is een zombie zonder gevoelens.

REBECCA Jajaja, we snappen het, je vindt het niet fijn dat een vrouw je vertelt wat je moet doen. Wel, als Elif ontdekt wat je nu weer uitgespookt hebt op de afdeling, dan maakt ze je van kant.

MARK Wat heb ik dan uitgespookt?

REBECCA Komaan, Mark. Ik heb zonet van één van de verpleegsters gehoord dat je bij die ene patiënt een introducer gebruikt hebt, terwijl Elif je expliciet had gezegd om dat niet te doen.

Pauze.

MARK Dien maar een klacht in.

REBECCA Dat kunnen ze doen, dat weet je toch.

MARK Hij moest gekatheriseerd worden.

REBECCA Je einde is nabij, kerel. *Ze maakt een snijdend gebaar over haar keel.*

MARK Maar ik deed het prima!

REBECCA Dat is niet het punt. Het punt is dat je een high tech breinaald in de penis van die man hebt gestoken. Die had overal wel kunnen uitkomen. Het is een heel gevoelig ding. Het is een penis. Ik bedoel, ik heb gehoord dat de penis een heel gevoelig ding is. Misschien heb ik het mis. Misschien kan jij het mij eens toelichten. Jezus, Mark, ik kon het niet geloven toen ik hoorde wat je op je eentje gedaan had.

MARK Waarom gedraagt iedereen zich zo verlamd hier? Kus allemaal mijn kloten, we moeten de hele dag beslissingen nemen op eigen houtje, zonder de hulp van één of ander stafid. Je moet doen wat je denkt dat het beste is.

REBECCA Mmm, zoals in Apocalypse Now. Bullshit, Mark. Er zijn ziekenhuis richtlijnen en als je daar tegen ingaat en krijgt een klacht aan je broek, dan ben je aansprakelijk.

MARK Als je volledig binnen de afgebakende lijntjes blijft, dan doe je uiteindelijk niets.

REBECCA *Haalt haar schouders op.* Kom later niet af dat ik je niet gewaarschuwd heb.

MARK gooit kwaad een pijltje naar het dartsbord. Het gesprek is voorbij. REBECCA gaat naar de eethoek. We horen nog steeds MTV op de achtergrond. Een groep dokters (zoveel als mogelijk is volgens de bezetting) zit in de eethoek, een rumoerig gesprek is in volle gang. Er wordt gegeten en koffie gedronken. Er hangt een licht hysterische sfeer. Dit is waar de dokters stoom aflaten. JOHAN komt binnengeslenterd en begint koffie te maken in de achtergrond. BENJAMIN komt langs met MARK, ze zijn in gesprek. We horen 2 conversaties door elkaar.

JAN ... Dus, ze belt hem op, en ze zegt... *korte dramatische pauze...* 'Dokter, uw patiënt is dood'. En hij antwoordt, 'Luister... *korte dramatische pauze...* 'Ik mag dan goed zijn, maar ik ben niet zo goed.'

Iedereen barst in lachen uit.

REBECCA Hey, mooie jongen.

Ze knijpt in zijn billen.

BENJAMIN *Tegen Mark, midden in de conversatie.* We probeerden dan maar om 'm te verbrijzelen, het was echt een gi-gan-tische niersteen.

MARK Hoe groot was hij precies?

BENJAMIN *Bladert in zijn papieren.* Wacht, het staan hier ergens in de notities. Echt angstaanjagend. Wil je 'm zien? *Hij haalt een plastic potje boven met een verbazend grote steen, de grootte van een kersenspit.*

MARK *Lacht hard.* Ik denk dat je dat ding gewoon uit je tuin hebt geraapt.

BENJAMIN De steen groeide gewoon sneller dat we 'm konden kleiner maken.

Ze lachen samen. Een biepje gaat af (luid). Iedereen checkt instinctief hun bieper, en ontspant dan weer. Terug bij de andere tafel.

JAN .. Ze woog zo'n 156 kilogram, het was een tsunami van vlees. Ze had een hemoglobine van 4 à 5, wat volgens mij redelijk spectaculair was. En ik moest opdraven omdat niemand anders het wilde doen. Toen we haar op de tafel legden, moesten we haar letterlijk vastbinden, zodat ze er niet afrolde.

REBECCA Het was geen smakelijk uitzicht, het was een hele massa die steeds naar ons toerolde.

JAN Het leek wel Laurel en Hardy. Ik blies de kussen op..

Er klinkt weer een luide bliep.

MARK Wie heeft de zijne verloren gelegd? *Hij staat op, we horen een nieuwe bliep.*

REBECCA Waar komt het geluid vandaan?

JAN *Op een grappige toon.* Kijk eens in de microgolf.

MARK opent de microgolf. Deze is leeg. We horen een laatste, heel luide bliep.

MARK Aha. *Het ding ligt tussen 2 dozen cornflakes. Hij bekijkt wat erop staat.*

REBECCA Voor wie is het? En van wie?

MARK Antwoord gewoon, dan zal je het wel zien. 'Klein klein blietje, wat doe je in mijn blietje...'

REBECCA Hij die 'm vindt, moet ook antwoorden.

MARK Verdomme. *Hij gaat naar de telefoon.* Als het maar weer geen huisarts is met een doorverwijzing voor een verkoudheid..

JAN Het klinkt zoals, 'Dit is dokter... klik' *Hij doet alsof hij de telefoon neergooit.*

BENJAMIN richt zich naar JAN.

BENJAMIN *Doet teken richting Mark.* Weet je wat hij nodig heeft? Een vriendin.

MARK *Over zijn schouder.* Jaja.

JAN Ja, en het is hier net als in een gigantisch hotel...

REBECCA Hoe bedoel je?

JAN Al die verpleegsters, al die kamers...

MARK *Aan de telefoon, hij is druk bezig.* Verpleegsters zijn niet meer zo sexy als vroeger, het zijn allemaal Filipijnse tegenwoordig. Nee, ik zal je eens zeggen wie de nieuwe verpleegsters zijn..

JAN/MARK *Tesamen.* Kiné's zijn de nieuwe verpleegsters.

REBECCA Een paar jaar geleden waren wij de verpleegsters geweest, en dan zouden jullie achter ons jagen.

JAN *Flirterend.* Rebecca is jaloers!

REBECCA Het zijn gewoon de feiten.

JAN steekt smekend zijn handen omhoog en gaat weg.

REBECCA Op mijn afdeling zit een ouwe vent. Ik heb het hem al duizend keer gezegd, maar hij blijft mij verpleegster noemen.

BENJAMIN Hij denk dat ik van de beveiliging ben.

REBECCA Hij krijgt ook altijd een stijve als ik zijn blaascatheter probeer aan te leggen, maar dat is bijzaak. Mijn punt is, hij noemt sommige verplegers dokter, zoals die homo Matthijs. Ik spreek hem het liefst aan met 'zuster', gewoon om hem een beetje op stang te jagen.

BENJAMIN Wist je dat die oude verpleger, die van het UZ, nu hier is?

REBECCA Wat, 'Bernard'? Toch niet 'Bernie'?

BENJAMIN Yep.

REBECCA Echt?

BENJAMIN Wist je hoeveel hij betaald krijgt? 50.000 per jaar. Ik heb het 'm gevraagd.

VERPLEEGSTER *Terwijl ze passeert. Wordt meer betaald om te doen alsof dan het effectief te doen.*

REBECCA Fantastisch!! Welke afdeling? 'Bernie'! Ik hou van die man. Ik heb 'm nodig. Ik hou van hem. *Ze kijkt een paar notities door.* Wat zou ik dit kind voorschrijven? Ik ben een beetje antibiotica-dyslectisch vandaag.

BENJAMIN Smarties.

MARK *Laat zich terug neerzakken op zijn stoel en gooit de bieper op tafel.* Deze is van die nieuwe knappe co-assistent-spoed. Ze is haar bieper kwijt.

BENJAMIN Knap? Wat is haar 'voorgeschiedenis'?

MARK Je hebt haar al gezien, 'Emily', deze ochtend in de OK bij Elif.

BENJAMIN Oh ja, heel knap.

MARK *Schudt zijn hoofd.* Pas maar op, het is zo eentje die je direct bij je kloten pakt.

BENJAMIN Heeft ze je al te pakken gehad dan?

MARK Ze heeft de radioloog onder zijn voeten gegeven omdat hij een X-ray verkloot had.

REBECCA Oh, Florence Nightingale, ik heb haar al ontmoet.

MARK Maar ze had wel gelijk. Hij had alleen het bovenste deel van het bekken genomen. En achteraf bleek dat ze een massieve pelvisfractuur had, net buiten beeld. Met interne bloedingen.

BENJAMIN *Trekt zijn wenkbrauwen op.* Goed gezien. Die Emily heeft dus een goeie neus. Aaah... *Neemt een slot koffie.* Dit is het leven.

Er is even rust, alle dokters genieten van hun koffie. Dan gaat de bieper van BENJAMIN af. Hij grommelt, bekijkt de bieper, staat op, gaat naar de telefoon en vormt een nummer.

REBECCA *Pept zichzelf op, bladert door een magazine, op zoek naar de horoscoop.* Mark, ik weet dat jij normaal functioneert vanuit de meer primitieve delen van je brein, maar ben jij toevallig Maagd? *Ze leest in het magazine.* 'Onderdruk je veroordelende natuur en luister voor één keer in je leven naar de mensen rondom je. Je bent...

MARK *Grijpt het magazine.* Fuck you. *Leest.* In godsnaam. *Staat op. Tegen JOHAN.* Gast, jij bent stafid. Vertel haar dat dit allemaal gezever is.

JOHAN Wie weet wat er allemaal is tussen de aarde en de hemel? Ik heb een kennis die naar een helderziende gaat, hij gelooft haar blindelings. Ze heeft mij zelfs zover gekregen om te gaan.

Pauze.

MARK *Spottend.* Je bent een arts, maat. Ik kan mijn oren bijna niet geloven. We leven niet meer in de Middeleeuwen. Wacht, wacht... ik voel iets... ik word geroepen door een brandende doornenstruik... En de watergeesten zijn niet goed gezind.

JOHAN Nee, ik dacht gewoon, ik probeer gewoon sceptisch te zijn en haar zo te ontmaskeren.

REBECCA En wat zei ze?

De bieper van Mark gaat af. Hij kijkt ernaar.

MARK Ze zei, 'tijd om naar de afdeling te gaan'.

JOHAN Gewoon, saaie dingen, zoals, er is een man in je leven, die nog maagd is. Hij heet Mark en hij heeft je hulp nodig.

MARK Fuck off...

JOHAN Hij zal tegen je zeggen, 'fuck off'... Nee, het ging alleen maar over geld, werk, blablabla. Saaï dus. En plots vraagt ze, wie is de man met tanden in zijn hand en die de hele tijd zegt, 'ik ben een monster, ik ben een monster'? En het ding is, mijn grootvader, die al jaren geleden overleden is, die deed vroeger, toen ik nog klein was, altijd zijn vals tanden uit en deed dan... *Maakt een happende beweging met zijn handen..* 'Ik ben een monster, ik ben een monster'.

Pauze.

REBECCA Wow.

MARK *Met veel nadruk.* Het is allemaal bullshit.

REBECCA Hoe kan dat nu bullshit zijn?

MARK Het is gewoon een kwestie van de juiste vragen te stellen.

REBECCA *Staat op en pakt het magazine terug af van Mark. Tegen JOHAN.* Welk sterrebeeld ben jij?

JOHAN Maagd

ELIF komt binnen.

REBECCA Ik wist het! Allebei overspannen maagden! Ok... *Wil de horoscoop luidop voorlezen.*

ELIF Mark, ik moet je even spreken.

MARK Wat is er?

ELIF Onder vier ogen.

MARK staat met enige tegenzin op en gaat een beetje verderop staan praten met ELIF. Dit gaat niet onopgemerkt voorbij. Er valt even een stilte, terwijl iedereen heimelijk probeert mee te luisteren.

REBECCA *Werpt een veelbetekende blik op Mark en leest vervolgens luidop.* 'Maagd, dit wordt niet de makkelijkste week in je leven'.

ELIF Mark. Heb jij een introducer gebruikt bij mr. Regan.

MARK Tuurlijk.

ELIF In godsnaam, Mark. Ik heb je expliciet gezegd om dat niet te doen.

MARK Je geeft Lucy op haar kop omdat ze bij mr. Donders niet gecatheteriseerd had, en nu doen je bij mij hetzelfde omdat ik het tegenovergestelde heb gedaan.

ELIF Ik geef je op je kop omdat je me niet gehoorzaamd, Mark! Ik heb er echt genoeg van, je attitude, je constante kritiek achter mijn rug, alles.

MARK Je moet nu niet kwaad worden op mij omdat jij deze morgen een operatie verkloot hebt.

Pauze. Iedereen heeft het gehoord.

ELIF Dit was je laatste waarschuwing, Mark. Ik heb gewoon geen andere keuze dan dit te melden aan het diensthoofd, Dr. Meganck.

Ze gaat weg. Pauze. Iedereen kijkt naar Mark. Hij gaat ook kwaad weg. Terwijl hij weggaat.

REBECCA ...'maar van de andere kant zijn er mogelijk verrassende kansen op liefdesvlak.'

Iemand fluit.

REBECCA Mijn god, man. Zit hij in de problemen?

BENJAMIN Geen commentaar.

Hij gaat af in dezelfde richting als ELIF. Pauze. Niemand weet goed wat te zeggen. EMILY komt de ruimte binnengewandeld.

EMILY Oh, joepie, is dat mijn bieper? *Pakt 'm op.* Yep, dit is die van mij.

REBECCA Ik moet gaan. Ik ga Bernie's horoscoop voorlezen. Weet er iemand op welke verdieping hij rondhangt?

JOHAN De elfde, kamer 3.

REBECCA Oh, een eigen kamer?

Ze kijken even begrijpend naar elkaar.

JOHAN Yep... Hij gaat niet lang bij ons blijven denk ik.

REBECCA Oh...

Iedereen begint te vertrekken.

EMILY *Houdt JOHAN tegen, die net wilde vertrekken.* Oh, excuseer, bent u het stafid cardiologie?

JOHAN Ja.

EMILY en JOHAN zijn nu de enigen in de ruimte.

EMILY Oh, fantastisch. Hallo, ik ben Emily. Ik heb een patiënte, 65 jaar, met klachten van hartkloppingen en een brandend gevoel bij het drinken van warme dranken, en ik weet niet goed of ik haar naar huis moet laten gaan of niet. Ze is nogal vaag omtrent haar symptomen.

JOHAN Hoe lang is dit al gaande?

EMILY Ze weet het niet zeker. Ik bedoel, het kan zijn dat ik overdrijf, maar ik heb een voorgevoel.. Het punt is, ik sprak met dr. Westhovens.

JOHAN Dr. Westhovens?

EMILY Ik weet het, ik had misschien eerst u moeten bellen, maar het zit zo, hij was toch al aanwezig op de spoeddienst en iemand zei me dat hij het diensthoofd cardiologie

was, en dus ging ik naar hem toe en en ik zei dat mijn patiënte een branderig gevoel had en verder... Wel, toen ik klaar was met mijn presentatie kijk hij me aan of ik net op de vloer gescheten had.

JOHAN moet lachen, Emily lacht ook.

EMILY Hij zei gewoon... *Kortaf...* 'Maagzuur reflex of candidiasis in de slokdarm. Geef haar Fluconazol en ontsla haar.'

JOHAN lacht opnieuw.

JOHAN Hij kan erg kort van stof zijn.

EMILY Mijn standpunt is echter dat het cardiaal totdat het tegendeel bewezen is. *Pauze.* Ze heeft plotse opstoten van kortademigheid.. Dat zou iets kunnen betekenen... Ik wil gewoon niet het risico lopen dat ik haar ontsla en dat dan ze daarna doodgaat, snapt u?

JOHAN Je bent nieuw hier, toch?

EMILY Ja, waarom?

JOHAN Gewoon... je bent nog altijd bezorgd dat mensen dood kunnen gaan... Nee, ik weet het. Iedere keer dat je iemand naar huis laat gaan, weet je dat het kan gebeuren. *Pauze.* Maar het punt is, het zal ooit gebeuren. Uiteindelijk.

EMILY Dat is mij nog niet overkomen.

JOHAN Maar het zal jou ooit overkomen.

EMILY Maar nu is het nog niet gebeurd.

JOHAN Hoe vroeger je gewend geraakt aan het idee, hoe beter. *Pauze.* Je kan niet iedereen redden.

Scene 1-9

Het bureau van de stafleden.

Een piepklein kantoor. BENJAMIN en ELIF staan te praten.

- BENJAMIN En hoeveel daarvan komt gewoon door het feit dat je hem niet kan luchten?
- ELIF Benjamin, je hebt hem bezig gezien. Hij blijft maar tegenspreken en argumenten opgooien tot het einde der tijden. Het is onaccepteerbaar. Op het moment dat we de hiërarchie loslaten, is het alle remmen los. En dat laat ik niet toe. Niet bij hem.
- BENJAMIN Elif.
- ELIF Als ik hem niet te pakken krijg, dan krijgt hij mij te pakken. Ik moet dringend hierover praten met de andere stafleden.
- BENJAMIN Elif, je pakt hem helemaal verkeerd aan. Je...
- ELIF Wacht eens even. Wacht. Ik 'pak hem verkeerd aan'? En hij dan, hij is het die het helemaal verkeerd aanpakt.
- BENJAMIN Je bent zijn baas. Het is heel gemakkelijk om zijn leven in een hel te doen veranderen. Het is jouw verantwoordelijkheid dat dat niet gebeurt.
- ELIF Ik ben een arts. Dat is mijn job. Mark is er om ervoor te zorgen dat ik mijn job kan doen. Als ik nu zeg 'Kan je dit asjeblief voor mij doen', of 'Kan je ASJEBLIEF de bloedwaarden controleren' in plaats van 'Waarom heb je de bloedwaarden nog niet gecontroleerd, Mark, ik heb er drie uur geleden al om gevraagd', maakt me dat een betere dokter?
- BENJAMIN Ja.
- ELIF Nee.
- BENJAMIN kijkt haar kort aan.*
- BENJAMIN Jezus, je zit serieus met een tunnelvisie, weet je dat? En dat allemaal omdat je die job wil? Wat is er toch met jou aan de hand? Geen vriend, geen seks, geen kinderen, geen.... Wanneer heb je nog eens goed gejangt?
- ELIF Dat zijn je zaken niet. Het is niet omdat je me wil neuken dat je me mag controleren.
- BENJAMIN Dat wilde ik, nog steeds eigenlijk.
- ELIF En ik wil het niet. Einde verhaal. Mensen vroegen me rechtuit 'Dus, hoe is hij in bed?'
- BENJAMIN En dan? Mensen roddelen graag. Laat het los. Dan doe ik tenminste.
- ELIF Er is een verschil, Benjamin.
- BENJAMIN Welk verschil?
- ELIF Jij kan je nooit naar boven te neuken. En dat is waarschijnlijk de reden waarom jij je job hebt.
- BENJAMIN Ik heb mij kapot gewerkt. En jij had je niet kandidaat gesteld.

- ELIF Omdat ik wist dat jij sowieso toch de job zou krijgen. Goed. Ik kan het loslaten. En deze keer solliciteer ik wel. En als dat betekent dat ik nooit meer seks zal hebben, dan is het zo. Dat is veiliger. Weer iets om van mijn lijstje te schrappen.
- BENJAMIN Daar kan je niet op wachten, zeker?
- ELIF Voor het geval dat je het nog niet opgemerkt had, vrouwen die hun carrière niet van de grond krijgen, die nemen kinderen. Daar kan je namelijk ook een burnout van krijgen. Grapje.
- BENJAMIN Je zit vol grapjes vandaag.
- ELIF Dat klopt. Steek een euro in mij en ik vertel een mop.
- BENJAMIN Ik wil niet dat je het voor jezelf verkloot doordat mensen denken dat je arrogant overkomt.
- ELIF Ik weet het, ik ben het zo beu dat ze tegen mij zeggen dat ik arrogant overkom. Ik kom arrogant over omdat ik arrogant ben. Waarom mag ik niet gewoon mezelf zijn?
- BENJAMIN Omdat je je assistenten niet de hele tijd kunt lopen kwellen, en dan naar je bazen te lopen als ze moeilijk doen. Ofwel ben jij de baas, ofwel ben je het niet. Je kan niet beiden zijn.
- ELIF Maar ik ben het allebei, Benjamin! Het slechtste van 2 werelden! Ik krijg bagger over me heen van de assistenten én van de stafleden én van de verpleegkundigen, gewoon omwille van het feit dat ik geen verpleegkundige ben, als je niet de hele tijd 'asjeblief' en 'dankjewel' tegen hen zegt, dan trekken ze bij de eerste kans die ze krijgen je diagnose in twijfel in het bijzijn van de patiënt, gewoon om je autoriteit te ondermijnen. En het zijn altijd dezelfde, dikke, oude nietsnutten van verpleegkundigen. Sorry dat ik het zo rechtuit zeg, maar het is zo.
- Net als ze dit zegt, passeert er een verpleegkundige en ze moet dus stiller spreken. Tijdens de volgende monoloog gaat haar stemvolume terug omhoog.*
- ELIF Maar, ik ben een vrouw, net zoals zij, en daarom denken ze dat ze mij mogen commanderen. Deze job draait erom dat de venten je leuk vinden, maar mannen houden niet van vrouwen die zich gedragen als mannen, en om als chirurg serieus genomen te worden, moet je je gedragen als een man, en daarom ben ik dus gekloot. Of anders is het wel zo'n onnozelaar van orthopedie die begint over gearrangeerde huwelijken, want dat is toch 'wat jouw soort doet'.
- BENJAMIN Stop gewoon met te klagen over Mark. Tenminste als je diensthoofd wil worden.
- ELIF Waarom niet?
- BENJAMIN Omdat.... Je daardoor zwak overkomt. En niet Mark
- Pauze.*
- ELIF Deze job draait niet om vriendelijk zijn, en 'dankjewel' en 'asjeblief' zeggen.
- BENJAMIN Soms wel.
- ELIF Het gaat over voldoen aan de norm.

BENJAMIN Hier in het ziekenhuis kan je geen perfectionist zijn.

Scene 1-10

De spoeddienst.

Mark en Rebecca. Mark is bezig met het invullen van een formulier.

MARK Pesten op het werk.

REBECCA Wat?

MARK Ik vul een formulier in over pesten op het werk. Nog maar 2 vragen te gaan.

REBECCA Je maakt een grap ?!

Pauze

MARK Nee, ik maak geen grap.

Hij schrijft verder.

MARK Het is ongelooflijk hoeveel vakjes ik kan aanvinken.
'Heeft de betrokkene ooit een negatieve opmerking gemaakt over uw fysiek voorkomen?' Ik ga daar 'ja' op antwoorden.
Weet je niet meer? Elif zei tegen mij 'Als je een chirurg wilt worden, dan scheer je om te beginnen beter die geitesik af.'

REBECCA Ze had een punt. Oh, in godsnaam, Mark, wees niet zo'n eikel.

MARK Waarom zou ik me laten betuttelen door iemand die zelf niet eens zo geweldig goed is in wat ze doet?

EMILY komt in stilte op en begint een aantal papieren bijeen te zoeken.

MARK Ze kan het gewoon niet. Ze heeft er de ballen niet voor.

REBECCA Wat hebben ballen daar nu mee te maken?

MARK Ze is een klote chirurg, met klote manieren.

REBECCA Noem mij één chirurg die geen klote manieren heeft? Jezelf inbegrepen.

MARK Luister.

Hij draait zich om naar EMILY.

MARK Wat wil jij worden, chirurg of interne?

EMILY ...Chirurg.

MARK En waarom wil je een chirurg worden?

EMILY Omdat... je dan echt iets DOET.

Tijdens de volgende zinnen gesticuleert ze met haar handen, doet ze de bewegingen waarover ze praat na.

EMILY Als het bot gebroken is, dan maak je het weer heel. Als je iets slechts ziet zitten, dan snij je dat slechte eruit. In plaats van iets te proberen met medicatie... en dan maar

wachten en zien of er iets gebeurt... verschillende soorten uitproberen... Daarom wil ik een chirurg worden, geen internist.

Mark kijkt haar aan.

MARK Weet je waar het echt om draait bij chirurgie? Hompen vlees. Geen mensen. Je zag het zelf deze morgen. Je heb gewoon één homp vlees op de tafel liggen, helemaal hulpeloos door de verdoving en overgeleverd aan jouw grillen. Je hebt volledige controle. Ze kunnen zich toch niet verweren.

REBECCA *Verontschuldigend tegenover EMILY.* Dit is gewoon zijn manier om proberen indruk te maken.

MARK *Negeert haar.* En je moet kunnen omgaan hetgeen je doet met die homp vlees. Met wat er gebeurt als je een opening maakt op de verkeerde plaats. Want eens je doorheen de huid bent geraakt, ben je op jezelf aangewezen. *Tegen REBECCA.* Ik heb zitten kijken naar Elif. Ze is bang als ze snijdt. En dat is de reden waarom ze altijd een waardeloze chirurg zal zijn.

EMILY Wel, de chirurg-in-opleiding vertelde me dat tijdens de stage hier...

MARK Wacht eens even. Ga jij je kandidaat stellen om je chirurgische stage hier te mogen doen?

EMILY Ik heb nog niets beslist. Mijn vriend doet hier al stage en...

MARK Je vriend?

EMILY Jan Vanherck. Hij wil orthopedie gaan doen.

MARK Oooh, ik wist niet dat 'rokkenjager' Jan een vriendinnetje had.

REBECCA *Ze ziet de reactie van EMILY, en spreekt met gedempte stem.* Mark, laat het rusten.

EMILY Wat bedoel je met 'rokkenjager' Jan?

MARK Niets, niets. *Lijzig.* 'Orthopedie...' Hij wil dus een bottendokter worden. Speelt hij graag met Lego? *Hij kijkt naar haar met een ironische blik van verwondering.* Och, jij vindt het echt niet fijn dat ik zo grof doe over je vriend. Heel hooghartig. Ga vooral verder, wat wou je zeggen?

EMILY *Verandert van gedachte.* Ik moet er vandoor. Ik moet deze ECG's nog naar Cardiologie brengen...

MARK *Onderbreekt haar.* Hoeveel operaties heb je gedaan tijdens je vorige job?

EMILY Ik heb tot nu toe alleen nog maar geobserveerd. Drie maanden. Borstchirurgie.

MARK Borrrrrst.... Wel, wacht nog maar af. Probeer het eerst eens zelf, doe eens een paar operaties die fout lopen. Weet je wat het is om de persoon te zijn die het mes erin steekt, hier? Of hier? *Hij wijst naar twee arteriële punten, in de lies en de oksel.* Als je je mes vlak naast die slagader naar binnen steekt, dan is het zover. Dat is het moment dat je je hoofd in de muil van de leeuw steekt, en hoopt dat niemand op zijn staart gaat staan.

Hij kijkt haar aan.

MARK Jij wordt geen chirurg. Voordat je het weet, zit je in je huisartsenpraktijk, tussen de snotneuzen en verstuikte enkels. Zes maanden, hooguit.

Hij gaat af.

Scene 1-11

Afdeling Cardiologie.

JOHAN en mevr. TIOLANTS samen in een onderzoekskamer. Mevr. TIOLANTS is vooraan de zestig en ziet er bleek en klam uit.

JOHAN Bent u zenuwachtig?

MEVR TIOLANTS Waarom vraagt u dat?

JOHAN Gewoon, uw hartslag is nogal hoog.

EMILY komt binnen met het ECG van mevr. TIOLANTS (paars millimeterpapier met grafieken erop).

EMILY De ECG's.

JOHAN *Zijn gezicht is uitdrukingsloos als hij door de papieren bladert. Hij mompelt. Mmmm, goedgoed, OK...*

EMILY *Kijkt mee over zijn schouder. Nogal... euhm... uitgezakt daar, toch?*

JOHAN Mmm. *Luider, tegen mevr. TIOLANTS.* Dus, mevr. Tiolants.... Magda... U had dus eerst last van een branderig gevoel in uw keel.

MEVR TIOLANTS Ja, maar om heel eerlijk te zijn, ik voel je in het algemeen al niet echt geweldig.

JOHAN Mmmm. Wat ik nu nog even zou willen doen, is zelf nog eens luisteren, en dan ga ik naar uw hart zelf kijken. Kan u even uw bloes opendoen?

Ze doet dit. Ze zit met haar gezicht naar het publiek. JOHAN neemt zijn stethoscoop en luistert naar haar hart. Hij kijkt haar niet aan, zijn gezicht is eveneens richting het publiek. Uit zijn gezichtsuitdrukking kan niets afgeleid worden. Stilte. Uiteindelijk.

JOHAN Goed dan. *Hij maakt een gebaar naar de onderzoekstafel.* Zou u even willen gaan neerleggen asjeblief... *Ze doet dit.*

MEVR TIOLANTS_ Wat gaat u doen?

Emily draait onzeker rond.

JOHAN *Tegen Emily.* Je mag gerust blijven en observeren.

Hij doet handschoenen aan en neemt een tube met een heldere gel.

JOHAN Dit kan een beetje koud aanvoelen. Wat we nu gaan doen, is een echocardiogram, en op dat scherm daar... *Hij wijst naar een computerscherm...* gaan we dan uw hart in alle detail kunnen zien. *Hij doet wat gel op haar borstkas. Tegen zichzelf.* En dan zullen we eens kijken wat er te zien is.

MEVR TIOLANTS Oh, dat is koud.

JOHAN Sorry. *Tegen EMILY.* Kan je even de lichten uitdoen?

Ze doet dit. Het computerscherm licht op in het donker. JOHAN beweegt het toestel over haar borst. Op het scherm zien we vage zwart-wit beelden van haar hart en het geluid van de hartslag. Deze klinken niet zoals je zou verwachten. Door de versterking klinken ze als voetstappen in de verte.

JOHAN Hier gaan we dan.... we... *Het hart verdwijnt in en uit beeld, we zien flikkeringen... We zullen het moeten doen met hetgeen we te zien krijgen. Daar zitten uw longen, ze zitten een beetje in de weg.*

MEVR TIOLANTS Het spijt me, zal ik ze aan de kant leggen?

JOHAN Ja, graag, op die tafel daar graag...

Ze grinniken. Daarna stilte, enkel het geluid van de hartslagen. JOHAN manipuleert het toestel om een beter zich te krijgen. EMILY schuift dichterbij en bestudeert het beeld op het scherm.

JOHAN Hoe bent u hier vandaag geraakt, mevr. TIOLANTS?

MEVR TIOLANTS Mijn man heeft me gebracht. We wonen maar een paar kilometer verderop, in Groenhoef. Kent u dat?

JOHAN Absoluut. Heel mooi. Ik heb daar altijd al willen wonen. *Pauze.* Waar is uw man nu?

MEVR TIOLANTS Hij wacht in de gang op mij. *Pauze.* Waar woont u dan?

JOHAN Henegauw-berg.

Pauze, hij blijft bezig om een beter beeld te krijgen. EMILY ziet iets op het beeld, en leunt naar voor om beter te zien. JOHAN heeft het ook gezien.

JOHAN Maar ik wil graag verhuizen.

MEVR TIOLANTS Waarom wilt u dat?

JOHAN Gewoon, het is is niet echt handig om op het werk te geraken. Iets te hectisch. Het zou fijner zijn om wat rustiger te wonen.

Pauze.

EMILY *Zachtjes.* Het rechter atrium.

JOHAN *Kort.* Yep.

Pauze.

MEVR TIOLANTS Dit werk moet nogal vermoeiend zijn.

JOHAN Soms.

Pauze.

MEVR TIOLANTS Want u ziet er niet goed uit.

Pauze. JOHAN kijkt voor het eerst haar rechtstreeks aan.

JOHAN Wat?

MEVR TIOLANTS U ziet er niet gezond uit. *Pauze.* Ik weet wel dat u nog jong bent, maar u ziet er doodmoe uit.

JOHAN Dat is gewoon een gevolg van het dokter-zijn, vrees ik.

Er is terug stilte, JOHAN werkt ondertussen verder.

JOHAN Ok, ik denk dat we beter... Laat me even proberen om te ... *Tegen mevr. TIOLANTS*. Het hart is zichzelf afhankelijk voor zijn eigen bloedtoevoer. Hiermee kunnen we zien of... dit toont de richting waarin het bloed stroom. *Pauze. Tegen zichzelf*. Het laat ons zien of er ... turbulentie is.

Hij verandert het beeld op het scherm. Het hart heeft ineens de kleuren van de regenboog, alsof je naar een infraroodcamera kijkt.

JOHAN Mmmh. *Tegen EMILY*. Tamponade.

EMILY *Geshockeerd*. Echt?

JOHAN Mevr. Tiolants, er is niets om u zorgen over te maken. Wat er gebeurt is, is dat u een beetje... vloeistof rond uw hart heeft.. ziet u? *Hij wijst naar het scherm*.

MEVR TIOLANTS Vloeistof rond mijn hart?

JOHAN Ja... daarzo. *Hij wijst opnieuw...* en dat is de oorzaak van uw klachten. En... we gaan dit moeten behandelen.

Hij begint op te ruimen, doet zijn handschoenen uit en doet het licht weer aan.

MEVR TIOLANTS Nu meteen.

JOHAN Wel... hoe sneller, hoe beter. *Hij staat op het punt te vertrekken*. Ik ga dr. Peeters bij u laten, en ga de nodige mensen contacteren. Dan kunnen we dit zo snel mogelijk voor u oplossen.

Hij begint weg te gaan.

MEVR TIOLANTS En ik moet hier wachten?

JOHAN U kan gewoon hier wachten. Doe maar rustig, mevr. Tiolants. *Tegen EMILY*. Je kan al beginnen met de notities.

MEVR TIOLANTS Wel, dat is nog eens snelle dienstverlening.

Hij gaat naar buiten, EMILY volgt hem naar buiten. Hij is bezig om iemand op te bellen.

JOHAN Er zit heel veel vloeistof in de pericardiale ruimte rond het hart. Je kon zelf zien dat het rechter atrium tijdens de diastole bijna volledig dichtklapte.

EMILY Shit, dus...

JOHAN De druk gaat blijven oplopen waardoor het hart kan stilvallen, als we ons niet haasten tenminste.

EMILY Mijn god.

JOHAN Neenee, goed gedaan. Je hebt je buikgevoel gevolgd en je had gelijk. Alles wat we nu moeten doen is... *Maakt een gebaar naar de telefoon...* is wachten tot onze man hier reageert om zijn beeper. *Hij knikt en kijkt naar haar*. Je bent goed. Je luistert en je kijkt. En je stelt de juiste vragen. En daar gaat het om.

EMILY Is dat zo?

JOHAN Yep. De juiste vragen stellen, maar soms ook gewoon maar luisteren.

EMILY Naar wat?

Pauze.

JOHAN Je had een slecht gevoel bij haar, toch? Soms loopt ons gevoel voor op ons verstand. En dat gevoel zegt dan, 'er is hier iets mis'. Iets dat je opmerkte vanuit je ooghoek, en voordat je wist wat het was, zei je gevoel je hetgeen je verstand nog probeerde te verwerken. Alsof je in een donkere straat wandelt, en je gevoel je zegt dat je je moet omdraaien.

Hij kijkt haar aan.

EMILY Wat moet er nu gebeuren?

JOHAN We steken een naald naarbinnen, en we laten de vloeistof naar buiten voordat haar hart volledig stopt met kloppen en ze sterft. *Trekt een grimas.* Of beter gezegd, we biepen ons dienshoofd dr. Westhovens op, die voor ons de naald naarbinnen zal steken nadat wij hem uitgelegd hebben wat we gezien hebben. En hij zou ons ongeveer nu moeten terugbellen... *De telefoon rinkelt...* Doe jij het? Dan kan je zelf het gevoel van voldoening ervaren om hem te zeggen dat het geen brandend maagzuur was, of een schimmelinfectie, of een keelontsteking. Vooruit, doe maar, je verdient het. Geniet ervan. Praat tegen hem. Man tegen man. Dit gebeurt niet elke dag.

De telefoon rinkelt. Ze staren naar elkaar en zwijgen.

Scene 2-1

Enkele weken later. ELIF zit naast het ziekenhuisbed van AYSUN, een turkse vrouw van middelbare leeftijd. AYSUN spreekt met een zwaar accent.

- AYSUN Hij houdt van je en hij mist je. En hij gaat wachten totdat je tot inzicht komt, hij weet dat je uiteindelijk de juiste beslissing zult nemen. Hij zegt dat er nooit iemand anders zal zijn.
- ELIF Luister, hij heeft duidelijk geprobeerd om je het één en ander wijs te maken, maar ik heb er gedurende lange tijd over nagedacht, en ik ga niet van gedacht veranderen. We zijn getrouwd en daarna zijn we gescheiden. Met reden.
- AYSUN Je bent duidelijk over je toeren...
- ELIF Nee, dan ben ik niet meer. Ik ben in het reine met wat er gebeurd is. Kunnen we nu asjeblief over jou praten? *Pauze.* Is alles voorbereid voor morgen?
- AYSUN De dokter die mij onder handen gaat nemen, heet blijkbaar ... dr. Meex... tenminste, dat denk ik toch, het klonk ongeveer zo.
- ELIF Oh, ok, Meex. Hij zal het wel goed doen. Hopelijk.
- AYSUN Ze hebben bloed getrokken... voor testen denk ik.
- ELIF Hoe voel je je?
- AYSUN Elif, ik ben heel zenuwachtig voor deze operatie. Er gaan zo vaak dingen mis... je weet dat ze...
- ELIF Oh God, Aysun. Ik heb het je al een miljoen keer verteld. Het is een heel eenvoudige, recht-toe-recht-aan ingreep. Het is voorbij voordat je...
- AYSUN Je begrijp het niet, Elif, jij bent niet diegene die opengesneden gaat worden..
- ELIF *Onderbreekt haar.* De enige manier om van de pijn af te geraken, is door het weg te laten halen. Je twijfel al zolang ik me kan... ik weet wel dat je schrik hebt van ziekenhuizen maar eerlijk gezegd, dit is de meest eenvoudige operatie die je kan ondergaan. Ik zal het nog eens uitleggen. Je wordt onder volledige verdoving gebracht. Ik weet dat het vreemd klinkt, maar pijn is een kwestie van perceptie. Snap je wat ik bedoel? *AYSUN wil afwijzend reageren, maar ELIF onderbreekt haar.* En Aysun, ik heb ervoor gezorgd dat je vooraan op de wachtlijst terecht kwam. Je bleef maar bezig over de pijn. Als je je nu niet laat opereren, dan ga je nog maanden moeten wachten.
- Pauze.*
- AYSUN Jij bent de expert.
- ELIF Exact. Ik ben de expert. Doe nu maar rustig en geniet van de ervaring. Wanneer ben je aan de beurt?
- AYSUN 8u30.
- ELIF Goed, je staat eerst op de lijst. Iedereen is dan nog goed alert, en ze gaan het niet uitstellen door vertragen. *Pauze.* Echt waar, schat, neem het van mij aan, je neemt de juiste beslissing.

AYSUN Als ze klaar zijn, kom je me dan bezoeken?

ELIF Natuurlijk ga ik dat doen, als je terug wakker bent. Oh, God, nee, ik kan niet, ik moet naar een conferentie. En mij voorbereiden voor mijn sollicitatiegesprek. Ik kan wel morgenavond langskomen. Maar alles gaat goed gaan.

AYSUN Als God het wil.

ELIF Vergeet hem maar. Ik zal wel voor jou zorgen. *Ze staat op.* Daarvoor ben ik hier, schat.

Scene 2-2

In de kamer van EMILY.

Het is een typische kamer voor inslapende dokters. Klein en spartaans. Een smal bed, weinig andere inrichting. EMILY is bezig met een GSM-gesprek. Er is iets veranderd, ze klinkt futloos en ontmoedigd.

EMILY Mama, ik kan nu niet praten, ik kan er niet over nadenken. Ik ben te moe. *Pauze.*
Waarom vertel je hem dat dan niet? *Pauze.* Nee, jij moet met hem praten. Ik weet het niet, want ik was er niet bij. Het heeft dus geen zin om mij te vragen of... *Pauze.* Er is niets 'mis' met mij. Mama, ik sta hier op het punt om een hersentumor te krijgen. Ik spreek je morgen wel, als ik terug helder kan denken. Mama...

Ze luistert even, legt dan haar telefoon neer, overduidelijk in het midden van de monoloog van haar moeder. Er wordt onmiddellijk opnieuw gebeld. Ze gooit zich languit op het bed, en laat haar telefoon rinkelen, ze neemt niet op. Er wordt op de deur geklopt. EMILY gaat naar de deur en doet open.

EMILY Shit.. Shit! Wat doe jij hier? *Ze omhelzen elkaar. EMILY is duidelijk opgetogen.* Ik dacht dat je van wacht was?

JAN Dat ben ik ook. Het is ijszig stil op de spoed. Ik ga effe slapen. Samen met jou. Want je zit niet meer aan de andere kant van het land, op 2 en half uur rijden, je bent nu hier, vlak bij mij. En dus kunnen ze mij evengoed opbiepen als ze me nodig hebben. Mijn god, het voelt goed om je te zien. *Ze kussen. Hij kijkt de kamer rond.* Dat klote bed.

EMILY Ik weet het.

JAN Je bent hier nu al drie maanden en je hebt er nog steeds niets aan gedaan. Heel mijn rug naar de klote. *Hij gooit zichzelf op het bed, en port en duwt in de matras.* Dit is geen bed, dit is een marteltuig. *Hij gaat voorzichtig achterover liggen.* Maar toch, beter dan niets. Kom hier. *Hij kijkt haar aan.* Je ziet er prachtig uit. *Ze veegt haar make-up af met een doekje.* Is dat een compres?

EMILY Die zijn hier perfect voor.

JAN Ingenieus gebruik van ziekenhuis eigendom. *Ze wandelt naar hem toe, kijkt naar hem maar gaat niet bij hem op bed liggen.* Ik zie je ondersteboven. *Pauze.* Vertel eens.

EMILY Wat?

JAN Alles. Hoe was je dag?

EMILY Mijn moeder heeft mij weer de oren van de kop gezaagd.... Familie!! En verder... een meningococcon septicemie opgespoord.

JAN Goed zo. Wat was er gebeurd?

EMILY *Gaat weg van hem.* Een meisje met griepachtige symptomen. Het diensthoofd wou haar niet behandelen, omdat ze twee dagen geleden al langsgelopen was met keelpijn. Hij dacht dat ze een hypochonder was, hij zei dat ze een dosis 'gluteale stimulatie' nodig had.

JAN Een schop onder haar kont?

EMILY Precies. Wel, het was niet overduidelijk, ze had wel hoofdpijn maar ze had geen last van fotofobie. Maar toen zag ik haar enkel, en daar had ze een klein rood puntje dat

niet wit werd als ik erop duwde... En 6 uur later belde het lab om te zeggen dat er gram-negatieve diplococci in haar bloed zaten.

JAN Straf. En heb je het tegen het diensthoofd gezegd?

EMILY Ja.

JAN En?

EMILY ... Ik voel me vreselijk.

JAN Waarom? Het is geweldig. Het laat zien dat je voorgevoel goed zat.

EMILY Nee. Ik zie gewoon de hele tijd het ergst mogelijke scenario. *Komt langzaam naar hem toe.* Ik wou dat ik geen gelijk had wat betreft dat meisje.

JAN Waarom?

EMILY Want dan zou ik het niet zo erg vinden dat ik haar bijna naar huis had gestuurd zonder eerst alles goed gecontroleerd te hebben.

JAN Maar dat heb je wel gedaan.

EMILY Alleen maar omdat ik obsessief-compulsief ben. Heb ik alle notities goed gelezen? Heb ik alle bloedwaarden gecontroleerd? Ik heb soms het gevoel dat mijn hoofd volledig vol zit. En het helpt dan niet als ik gelijk blijk te hebben.

JAN De beste artsen hebben ergens een vorm van OCD, dat weet je best.

EMILY *Dit is heel moeilijk voor haar om toe te geven...* En ik heb dan nog iets niet opgemerkt.

JAN Wat?

EMILY Een oude man. Werd aan mij overdragen op het einde van de middag, hij zal al drie uur te wachten. De bedplanning zat achter mijn veren om hem snelsnel te laten opnemen. Ik werd de hele tijd opgebiept dat ik me moest haasten, iedereen zat me maar uit te schelden dat ik hem moest opnemen. En net toen ik dat deed, zag ik in zijn dossier dat zijn ECG ondersteboven hing. Ik dacht nog 'wacht even', maar ze hadden hem al afgevoerd. Zijn ECG liet zien dat hij een myocardinfarct had gehad. Hij had zijn heup gebroken en terwijl hij op de grond lag, had hij een hartaanval gehad.

JAN Maakt geen verschil. Hij had die hartaanval toch al gehad.

EMILY Ik heb mijn eerste fout gemaakt.

JAN Luister, je staat op de spoeddienst, je zorgt voor de eerste en snelle beslissing, opnemen of wegsturen. Als je meer doet dan dat, dan verspil je je tijd. Stel, er komt iemand binnen met een aneurysma, die iedere minuut kan openbarsten. Of stel dat je een reanimatie aan het doen bent.

EMILY Jaja, stop maar met je vrolijke vertellinggetjes, maar dat heb ik nog niet moeten doen.

JAN Het is gewoon een kwestie van tijd. En als het gebeurt, dan ben jij de meest onervaren persoon in het team, maar iedereen zal naar jou kijken en verwachten dat jij hen vertelt wat ze moeten doen. En ze zullen direct zien of je goed bent of niet. Dan moet je wel snelle beslissingen nemen.

EMILY Weet ik. Het is gewoon.. al die verdomde beslissingen de hele tijd. Ik kan ze nog steeds voelen.

JAN Ze voelen?

Pauze.

EMILY Ja, ik voel ze op mijn rug. Denk jij dat... dat deze job ons ziek maakt?

Pauze.

JAN Dit is het ergste stuk van je opleiding, Emily. Toen ik voor het eerst op spoed stond, dronk ik nogal veel. Als je dit overleeft, overleef je al de rest ook wel.

EMILY Er komt een dag dat ik echt een zware fout maak.

JAN Nee. Je maakt iedere dag fouten. En als jij het niet doet, dan maakt de persoon naast je wel een fout. *Ironisch.* 'Teamwork, daar draait het om.'

Pauze.

EMILY Er gaat iemand doodgaan...

JAN Iedereen gaat ooit dood..

Ze kussen. Pauze.

EMILY Is er iemand anders?

Pauze.

JAN Waarom denk je dat nu ineens?

Pauze.

EMILY Alles is ok tussen ons?

JAN Natuurlijk. Waarom vraag je dat? Waarom kijk je zo naar mij?

EMILY Waarom kijk JIJ zo naar mij?

JAN Hoe dan?

EMILY Praat tegen me.

JAN *Teder.* Ik praat toch tegen je.... Sssst. *Hij kust haar. Pauze. JAN gaat rechtop zitten, en doet haar topje uit. Hij praat stil, alsof hij haar een verhaaltje verteld.* Als je wil ontdekken wat er aan de hand is... er zijn tonnen dingen die je kan doen.. *Hij doet voor terwijl hij haar uitkleed.* Ten eerste kijk je naar hetgeen voor je staat... en dan luister je... naar hetgeen ze je vertellen... en dan voel je... daar waar ze zeggen dat het pijn doet... *Hij legt zijn handen op haar schouders...* En je kijkt of je iets kan voelen... en misschien kan je naar hun longen luisteren.. of naar hun hart... klopklop... en als het een klein kindje is... dan stel je hen een hele hoop vragen.

EMILY Zoals?

JAN Zoals, wat is hun favoriete eten... de naam van hun juffrouw... want soms zijn de antwoorden op die vragen helemaal niet belangrijk... het draait om hetgeen ze doen

terwijl ze erover nadenken... ze vergeten domweg om auw te zeggen. *Hij raakt haar aan..* en zo kan je ontdekken waar het echt pijn doet... En je kan heel heel veel testen doen... maar vergeet nooit... om naar je buikgevoel te luisteren. *Hij legt zijn hand op haar buik.*

EMILY *Speelt het spelletje mee.* Mijn buik?

JAN Ja. Want je ingewanden zijn allemaal bedekt met zenuwbanen... dat zijn dan de... bedrading... overblijfselen van een oud, primitief zenuwstelsel... van de tijd toen wij nog geen brein hadden... zoals regenwormen of vliegen... en dat is de plaats waar we voelen of we blij zijn of verdrietig.

EMILY *Droog.* En wat met het luisteren naar je brein?

JAN Wel, je brein kan heel veel controleren... zoals bijvoorbeeld mijn vinger heen en weer laten gaan.. *Laat zijn vinger heen en weer glijden...* maar het kan niet controleren wat we daar beneden voelen... omdat daar beneden een ander soort brein zit... en al die primitieve dingen die we niet kunnen controleren... zoals ademen... of boos zijn... of gewoon voelen... dat is het brein in onze buik dat die dingen controleert. En daarom moet je daarnaar luisteren. Omdat je het niet kan controleren.

Ze kussen.

Scene 2-3

De dokterslounge

's Nachts. JOHAN zit in de lounge, starend in de verte. Hij heeft een verband om zijn nek. De lichten zijn uit. De ruimte wordt alleen verlicht door de televisie, het geluid staat uit. JOHAN negeert de televisie. Hij begint langzaam zijn spullen bijeen te pakken. Hij gaat zitten en rommelt in zijn zak. BENJAMIN komt binnen en ziet JOHAN zitten. Hij stopt. Hij kijkt maar zegt niets. JOHAN voelt dat er iemand anders aanwezig is, draait zich om en ziet BENJAMIN.

JOHAN Hey.

BENJAMIN Hey. Waarom zit je hier zo in het donker?

JOHAN Geen idee. Het is nogal een zware dag geweest. *Hij zucht diep. Neuriet gedurende een korte tijd.* Ik kan het niet uit mijn hoofd krijgen. *Neuriet opnieuw.* Het bleef de hele dag in mijn hoofd plakken.

Pauze.

BENJAMIN Ik heb eens nagevraagd, ivm je biopsie. De resultaten zijn terug.

JOHAN Nu al? Mijn biopsie? Dat kan niet!

BENJAMIN Toch wel.

JOHAN *Staat recht.* Shit, man! Bedankt. Hoe heb je dat...

BENJAMIN Ik wist dat jij het niet zou doen, dus.. heb ik het maar gedaan.

JOHAN Ik hoop dat ze niet al te moeilijk hebben gedaan, in het labo?

BENJAMIN Neenee. Ze hadden me trouwens nog iets te goed, dus... Ik heb alleen maar een klein beetje moeten aandringen. Ik heb erover gesproken met Bob. Blijkbaar was professor Kroll er mee bezig.

JOHAN Geen wonder. Je weet toch hoe hij is. Hij geeft je dat gevoel, dat volledig normale en natuurlijk gevoel...

BENJAMIN Om hem te vermoorden.

Ze lachen. Pauze. JOHAN wrijft over zijn nek, een automatische beweging.

JOHAN En wat is de boodschap?

BENJAMIN Wel, ik ben niet de aangewezen persoon om daarover te spreken, je kan daarover beter met professor Kroll overleggen. Ik wou je gewoon laten weten dat de resultaten binnen waren.

JOHAN Waarom?

JOHAN draait zich plots om en doet de lichten aan, die flikkerend tot leven komen. Beide mannen knipperen met hun ogen in het felle licht. Een pauze.

JOHAN Het is de manier waarop je naar me kijkt.

BENJAMIN Hoe kijk ik dan?

JOHAN Dat weet je goed genoeg.

Pauze

JOHAN Mijn cellen zien er niet goed uit.

BENJAMIN Johan.... Ik ben niet de geschikte persoon om je nu de volledige uitleg te geven. Ik wou je gewoon vertellen dat ik navraag had gedaan ivm je resultaten, en dat ze dus beschikbaar waren. Je moet met hen praten. En daarbij, je weet goed genoeg dat je niet alles kunt afleiden uit een biopsie. Het is moeilijk om heel precies te bepalen wat er.. wat er juist te zien is.

JOHAN Oh, asjeblief, praat niet tegen mij alsof...

BENJAMIN Alsof..?

JOHAN Alsof ik één van hen ben.

Pauze.

JOHAN Ik heb gedroomd over mijn cellen. Ze waren met teveel, allemaal paars en blauw. Hoe zagen ze eruit?

BENJAMIN Ik heb ze zelf niet bekeken, ik kan je dus niks meer vertellen.

Pauze

BENJAMIN De histologen zeiden dat de cellen er niet helemaal... normaal uitzagen.

Pauze

JOHAN Ok... ok.

Pauze

BENJAMIN Stadium 2.

JOHAN Bedankt.

Pauze. Hij gaat zitten.

BENJAMIN Je kan niet weten of..

JOHAN Dit ding in mijn nek, wat daar dus al zo'n drie maanden zit, is een lymfoom. Ja, dat weet ik. Wat denk je dat ik zou moeten doen?

BENJAMIN Jezus Christus, Johan... je bent zelf dokter. Je weet goed genoeg dat je dat niet aan mij moet vragen.

JOHAN Jawel, want dit zou mij niet mogen overkomen! Ik zie de hele tijd andere mensen ziek worden en sterven. Ik heb genoeg mijn best gedaan.

Pauze

BENJAMIN Je weet best dat dit ook helemaal niks kan zijn.

JOHAN Maar dat is niet de boodschap die jij probeert over te brengen.

Pauze

JOHAN Ik moet van jou horen wat ik moet doen. Jij bent nu de dokter.

Pauze

BENJAMIN Laat het volledig wegsnijden.

JOHAN Alles wegsnijden.

BENJAMIN Ja.

JOHAN En hopen op een mirakel.

JOHAN zit stil en staart voor zich uit. Hij begint zachtjes dezelfde melodie te neuriën.

Scene 3-1

De spoeddienst.

EMILY staat op haar eentje. Ze leest (luidop) een medisch handboek.

EMILY 'Is uw pijn scherp of dof? Scherp als een mes, of dof en verpletterend?' Patiënten vermijden vaak het woord "pijn"... "het kraakt", "ik voel me benauwd", "het brandt", of "ik voel steken" worden vaak gebruikt... Symptomen worden vaak maar half geformuleerd, en het is onze taak om ze te benoemen en te plaatsen. Wees zo vaag in je bevraging van de patiënt als hij in zijn antwoorden... Een patiënt kwam naar ons toe en zei "ik heb vorige nacht gedroomd dat dat ik zo'n pijn had in mijn borstkas"....

Ze legt haar hand op haar borstkast.

EMILY ..."En nu ik wakker ben, weet ik het allemaal niet meer zo zeker. Heb ik daar nu pijn, dokter?"

Dan gaan ze naar een oude vrouw toe (HELENA) die op een bed zit te wachten. Er zit een bebloed verband rond haar hoofd. Haar echtgenoot staat naast haar.

EMILY Het spijt me dat u zolang hebt moeten wachten... Afgaande op wat u mij verteld heeft, gaat ze toch enkele hechtingen nodig hebben. Is de wonde dan zo groot?

ECHTGENOOT Oh, ja, heel groot. *Hij maakt een vaag gebaar.* Ik kon er niet naar kijken. Haar huid was helemaal los van de.. je kon gewoon haar... je zag gewoon haar schedel eronder ligen.

EMILY Wel, u hebt wel al het één en het ander meegemaakt.

ECHTGENOOT ... Als zij pijn heeft, dan heb ik pijn. Zo eenvoudig is het.

EMILY noteert iets in het dossier.

EMILY En kan ze nog normaal communiceren?... *Geeft een bemoedigend klopje op haar arm.* Sorry dat we zo over u praten... Ik weet wel dat u dat nog kunt...

HELENA Ja! Ja!

EMILY Ik moet het nu eenmaal vragen.

ECHTGENOOT Oh ja. Ja, heel zeker.

EMILY Maar op dit moment kan ze dus alleen 'ja' en 'nee' zeggen?

ECHTGENOOT Dat klopt.

EMILY Ok dan.... Wel, ik ga dan eerst uw reflexen moeten testen, vooraleer we iets anders kunnen doen.

Ze doet de kniepeesreflex en de voetzoolreflex. HELENA verwacht deze laatste test niet, en reageert lichtjes gestresseerd.

EMILY Sorry, dit is niet zo fijn voor jou.

EMILY stopt, en doet voorzichtig één van haar pantoffels, die op de grond gevallen was, terug aan haar voet.

EMILY *Rechtstreeks pratend tegen HELENA.* Ok, laten we het voorlopig gewoon houden bij ja's en nee's, anders gaat dit te belastend voor jou worden.
Voel je je misselijk, Helena?

HELENA Nee.

ECHTGENOOT Ze is even misselijk geweest, in de ambulance moest ze plots overgeven.

EMILY Zat er bloed in het braaksel?

ECHTGENOOT Ik weet niet. Ik heb niet echt gekeken.

HELENA Nee.

EMILY Ok. *Tegen HELENA.* Voel je je duizelig?

HELENA Nee.

EMILY Goed dan. *Pauze.* Helena, waar ben je het meest bezorgd over, je spraak?

HELENA *Ze doet moeite om op de juiste woorden te komen.* Ja. Ja. Ja. *Ze is duidelijk van streek.*

EMILY Het is ok, Helena. *Ze legt haar hand op de arm van HELENA.* Maak je maar geen zorgen, meestal komt de spraak in dit soort situaties wel terug in orde, het heeft gewoon even tijd nodig.

ECHTGENOOT Wat is er gebeurd? Is het haar hart?

EMILY Nee, het is niet haar hart. Ik.. ik ben er vrij zeker van dat Helena een lichte beroerte heeft gehad, en dat ze daarom gevallen is.

ECHTGENOOT Ben je daar zeker van?

EMILY Nee, ik ben er niet helemaal zeker van. Ik denk... ik geloof dat zij nu, als gevolg van deze specifieke lichte beroerte, last heeft van wat wij noemen 'expressieve afatische stoornis'. Dit wil zeggen dat je wel weet wat je precies wilt zeggen, maar dat je het niet kan zeggen, je kan niet...
Sorry, ik ben volgens mij niet duidelijk genoeg. Het is... een kleine storing in de communicatie binnen in je eigen hersenen. Zoals een kortsluiting. *Tegen Helena.*
Maar onze hersenen kunnen zich heel goed aanpassen, dus er is een goede kans, met enig geluk, dat je spraak volledig zal herstellen.

HELENA Ja.

Rebecca komt op en hoort de volgende conversatie.

EMILY Dus, wat ik nu eerst ga doen, is u laten opnemen op de dienst neurologie. Hun team zal dan een scan nemen van uw hoofd om beter te kunnen bepalen wat er allemaal precies aan de hand is. Hebt u nog vragen?

ECHTGENOOT Nee. Dankuwel, dokter.

HELENA Ja.

ECHTGENOOT Maak asjeblief mijn lieve vrouw gewoon weer beter.

Pauze.

EMILY Wij doen ons best.

Helena wordt weggebracht door een verpleegkundige. EMILY pakt direct de telefoon. REBECCA kijkt haar aan.

REBECCA Ga je niet eerst een scan laten maken voordat je haar laat opnemen? Dat is niet de juiste volgorde om de zaken aan te pakken.

EMILY Nee, ze heeft al veel te lang moeten wachten, en de verpleegkundigen zitten me maar op te jagen. Ik ga dus zorgen dat ze eerst opgenomen wordt. *Ze ziet REBECCA kijken. Wat?*

REBECCA Niks, alleen, als je denkt dat ze haar gaan willen opnemen op neuro zonder een scan, veel geluk daarmee.

EMILY Maar ze wacht al veel te lang.

REBECCA Het is natuurlijk je volste recht om het te proberen en dan de huid vol gescholden te worden. Maar als je denkt dat het je gaat lukken, dan ben je een dapper meisje. Dat is alles wat ik wil zeggen.

EMILY *Voorzichtig.* Dan verwijst ik haar door naar de chirurg van wacht.

REBECCA *Licht spottend.* Die gaat haar zeker niet willen.

EMILY Waarom niet.

REBECCA Omdat ze een beroerte heeft gehad. Dan hoort ze op neuro.

EMILY Maar haar wonde moet gehecht worden. Kijk, de neuroloog moet zich bezighouden met de beroerte, de chirurg met de wonde op haar hoofd. Eén van de twee gaat haar toch moeten opnemen, ze moet door beiden gezien worden.

REBECCA En dat is net de reden waarom ze haar niet zullen willen opnemen.

EMILY pakt haar telefoon en begint een nummer in te tikken.

REBECCA Ok, wees dan koppig en probeer maar of je geluk hebt.

EMILY Dat zal ik zeker doen.

Scene 3-2

De verpleegafdeling.

ELIF staat naast het bed van AYSUN, die er vreselijk aan toe is. Haar ogen zijn toe en haar gezicht is helemaal bezweet. Af en toe beweegt ze heen en weer van de pijn. ELIF kijkt naar haar en voelt aan haar voorhoofd. Ze gaat naar het beduiteinde en bekijkt de observaties van haar lichaamstemperatuur en bloeddruk. Hetgeen ze ziet, stemt haar niet tevreden. Ze kijkt opnieuw naar AYSUN. Een verpleegkundige passeert en ELIF houdt haar tegen.

ELIF Hallo.

VERPLEEGKUNDIGE Excuseer. Kan ik u helpen?

ELIF Ja. Kan je mij informeren over de toestand van mijn tante?

VERPLEEGKUNDIGE Uw tante?

ELIF *Wijst.* Mijn tante. Hier in bed. Mevr. Parlak.

Pauze.

VERPLEEGKUNDIGE Oh, juist, mevr. Parlak. En wat wil u precies weten?

ELIF Ze is niet bij bewustzijn, ze zweet en als je het mij vraagt, heeft ze alle symptomen van peritonitis. En wanneer is er voor het laatst een dokter langsgeweest?

Pauze.

VERPLEEGKUNDIGE Wel, ze heeft een paar dagen geleden een operatie ondergaan.

ELIF Ja, voor haar galblaas, ik weet het. En?

VERPLEEGKUNDIGE Ik weet dat ze wat last had van pijn achteraf, en de dokter heeft toen morfine voorgeschreven om de pijn te verzachten.

ELIF En?

VERPLEEGKUNDIGE En het lijkt alsof... de dokters denken dat ze overgevoelig is voor morfine. Dat zou verklaren waarom..

ELIF Nee. Dit is niet het beeld voor morfine-overgevoeligheid.

Ze gaat naar het bed en pakt de drain die vanonder de lakens uitsteekt.

ELIF Is er vandaag al iemand naar haar komen kijken?

VERPLEEGKUNDIGE Ik ben nog maar pas begonnen met mijn shift.

ELIF Is er vandaag al iemand naar haar komen kijken?

VERPLEEGKUNDIGE Ja. Maar ik weet niet precies wanneer omdat...

ELIF Wat was haar toestand deze morgen? Was ze toen ook al zo? Hoe lang is dit al aan de gang? Sinds de operatie? Is ze sterk achteruit gegaan?

VERPLEEGKUNDIGE Ik vrees dat ik u dat allemaal niet kan vertellen. Daarvoor moet ik eerst het dossier inkijken.

ELIF Waarom niet?

VERPLEEGKUNDIGE *Haar toon wordt harder.* Omdat, zoals ik al zei, mijn shift pas begonnen is, en daarvoor heb ik 2 dagen vrij gehad.

Pauze.

ELIF Is er dan iemand die het me wel kan vertellen? *Voordat ze de kans krijgt om te antwoorden, referend naar de drain.* Heeft iemand dit al laten controleren op gal?

De verpleegkundige staart voor zich uit.

ELIF *Alsof ze tegen een 5-jarige praat.* Als de chirurgen iets verkeerd geraakt hebben, dan kan er gal in haar buikholte lekken. En dat zou geen goede zaak zijn.

Pauze.

VERPLEEGKUNDIGE Zou u een dokter willen spreken?

ELIF Ja, dat wil ik.

JAN komt aan, hij is in een joviale bui.

JAN Hey, Elif! Wat doe jij hier? Je hebt toch geen patiënten op deze afdeling?

De verpleegkundige maakt van de afleiding gebruik om weg te glippen.

ELIF Ik kwam om mijn tante te bezoeken.

JAN Je tante? Ik wist niet dat een familielid van jou opgenomen was.

ELIF Maar heel weinig mensen wisten het. Mevr. Parlak. *Doet teken naar het bed naast hen.*

JAN *De boodschap komt binnen, hij neemt een meer serieuze houding aan.* Oh, juist. *Pauze.* Ik ben net opgebiept, ik zat op de spoeddienst.

ELIF Ja, ik had gevraagd om je op te roepen.

JAN Juist.

Pauze.

ELIF Wat is er aan de hand? Ze is er heel erg aan toe. *Pauze.* *Ze realiseert zich de ernst van de situatie.* Ik kan niet geloven dat dit aan het gebeuren is.

JAN Ja, euhm, ze denken dat ze misschien overgevoelig is voor morfine.

ELIF Oh, in godsnaam, Jan. Wat is dat toch allemaal met die 'morfine-overgevoeligheid' bullshit? *Ze bladert door de notities die aan het bed hangen.* Mijn tante is febriël, haar bloeddruk ligt veel te laag, dat is niet iemand die morfine-overgevoelig is. Dit zijn tekenen van sepsis.

JAN Dat weet je niet zeker.

ELIF Wat is er gebeurd tijdens de operatie? Wat heeft Meex gedaan? *Pauze.* Oh, jesus.

JAN Ik weet het niet, ik was er niet bij.

ELIF Hij heeft iets geraakt, hé?

JAN Ik weet het niet. Ik was net begonnen aan mijn rotatie op spoed op de dag dat ze geoperereerd werd.

Pauze.

ELIF Jan, asjeblief.

JAN Elif...

ELIF Ik wil de notities van de operatie zien.

JAN ... Elif, dat kan ik niet doen.

ELIF Ja, dat kan je wel. Ik werk hier. Ik ben je superieur, ik eis dat je me die notities geeft.

Pauze.

JAN Ik kan je de notities niet geven.

ELIF Waarom niet?

JAN Omdat jij op dit ogenblik geen arts bent.

ELIF Wat ben ik dan?

JAN Een familielid.

Scene 3-3

Het dokterslokaal op de spoeddienst.

Emily en Mark zitten midden in een discussie.

- MARK Omdat het geen zaak is voor de chirurgen. Dat is de reden. Ze moet gezien worden door een internist.
- EMILY Mark, het is zeven uur, ze kwam binnen om half vier, ze heeft een gigantische hoofdwonde, ze moet gehecht worden.
- MARK En waarom doet jij dat niet?
- EMILY Omdat die wonde veel te groot is voor mij om te hechten. Het loop van hier tot hier, het lijkt bijna alsof ze gescalpeerd is. Ik heb nog nooit zo'n grote wonde gehecht, ik heb geen idee welk type hechtingen ik zou moeten gebruiken en ik durf het compressieverband er niet af te halen.
- MARK Bedoel je nu dat je wonde nog niets eens onderzocht hebt? En jij wil dat ik 'm voor jou effe kom hechten? *Hij lacht.* Ik kan mijn oren niet geloven.
- EMILY Ik wou gewoon vermijden dat het bloed eruit spoot.
- MARK Heb je dan schrik van een beetje bloed?
- EMILY Ik kan het niet, het is te groot voor mij om in mijn eentje te doen, en ze zit hier al een eeuwigheid. Dit is jouw werk! Waarom doe je nu zo moeilijk tegen mij?
- MARK Denk je nu werkelijk dat alles altijd om jou draait?
- EMILY Wees nu eens duidelijk. Ga je het doen of niet?
- MARK Nee, ik doe het niet.
- EMILY Waarom niet?
- MARK *Staat op.* Omdat ik een appendectomie moet gaan doen, en dat doe ik nu eenmaal liever. Ik wil tegen alle prijs vermijden dat ik hier urenlang bezig ben met hechten, en dan de operatie misloop. Doe het zelf en stop met je te gedragen als een klein kind. Het is gewoon een huidflap.
- EMILY En echte mannen gaat naar de OK om appendices weg te snijden. Heel indrukwekkend.
- MARK Als je toch zo graag een chirurg wil zijn, hecht dan!
- EMILY Ok, ik zal het doen. *Belt een nummer.* Bedankt, bedankt, Mark, om zo verrukkelijk te zijn. Goed gescoord. Is het weer die tijd van de maand?
- MARK Christus, denk je nu echt dat iedereen verliefd op je is?
- EMILY Wat?
- MARK Wel, ik ben niet verliefd op jou.
- EMILY Nee, jij bent verliefd op jezelf, klootzak. Ik kan niet geloven dat jij...

MARK *Gaat weg.* Het is niet omdat je een mooi paar borsten hebt hangen dat je altijd krijgt wat je wil.

Iemand neemt op aan de andere kant van de lijn. Ze staart Mark na terwijl hij afgaat.

EMILY *Onderdrukt haar woede.* Hallo, spreek ik met de assistent interne? Ja, ik heb een patiënt die ik graag wil doorverwijzen. Vrouw van 75, heeft een klap tegen het hoofd gehad, met een grote hoofdwonde tot gevolg. Ernstige expressieve afasie, vermoeden van een subarachnoidale bloeding... Wat?... Sorry, maar dat is gewoon onnozel.

REBECCA komt op en begint notities te maken.

EMILY *Ghaast.* Kijk, ik zou met veel plezier een CT scan laten maken, maar tegen de tijd dat ze daar van terug is, is haar wachttijd al veel te lang opgelopen. En dat is de reden dat ik jullie opbel. Als jullie haar niet opnemen zonder een scan, hoe in godsnaam moet ik dan...? *Ironisch.* Ok, prima. Nee, jij bedankt. Nee, ik ga zeker praten met mijn diensthoofd. *Ze legt de telefoon neer en draait zich om naar Rebecca.* Kun je dat nu geloven? Op neurologie willen ze haar niet, de chirurg wil haar niet helpen, we weten maar al te goed wat het probleem is, maar ze blijft hier maar zitten, ze verliest meer en meer bloed en wordt meer en meer onstabiel. En ik loop ondertussen in cirkeltjes, alleen maar omdat de ene afdeling niet wil communiceren met de andere. En iedereen zegt de hele tijd 'nee'. Niet 'ja', 'nee, nee, nee.'

REBECCA Expressieve dysfagie. Welkom op de spoeddienst.

Scene 3-4

De verpleegafdeling.

FERAYE staat een dossier te bekijken. ELIF staat naast haar, en kijkt schichtig om zich heen, ze zijn met iets ongeoorloofd bezig.

FERAYE Deze notities zijn onvolledig.

ELIF Ben je zeker?

FERAYE Wel, er staat eigenlijk niet echt veel in.

Ze staart nog eens naar het dossier.

ELIF Ik moet even gaan zitten.

Ze houdt haar hoofd in haar handen.

ELIF Ik voel overal tintelingen.

FERAYE Wie heeft dit geschreven? Normaal doet de assistent dat toch?

Ze kijken allebei naar de notities.

FERAYE Oh, dat verklaart veel. Jaja

ELIF Meex.

FERAYE Hij heeft het zelf opgeschreven.

Pauze

FERAYE Wel, dan is het heel eenvoudig. Je moet het hem zelf vragen.

Scene 3-5

De spoeddienst.

Emily en JAN staan bij de koffieautomaat.

- JAN Ik wed dat je vandaag iedereen exact hetzelfde verhaaltje op de mouw hebt gespeld..
- EMILY Ik heb geen idee. Mijn hoofd doet pijn.
- JAN Iedereen doet dat. D-D-D. Diagnosticeren, doorverwijzen en doorgaan. Dat is de eerste les op de spoeddienst. Op hoeveel manieren kan je de waarheid vertellen? Tientallen. Je moet gewoon weten hoe je de persoon voor je moet aanpakken, en hem overtuigen van je gelijk.
- EMILY Deze job draait niet om prestaties.
- JAN Toch wel.
- EMILY Je had haar kunnen hechten.
- JAN Ik had het druk.
- EMILY Ja, met grapjes maken met Rebecca.
- JAN We maakten geen grapjes.
- EMILY Bullshit, ik hoorde haar lachen aan de telefoon. Ze heeft dikke enkels trouwens, mocht het je nog niet opgevallen zijn. Daarom draagt ze altijd laarsjes. *Gooit haar haar naar achter.* 'Oh, ik ben Rebecca.'
- JAN *Met eet uitdrukkingeloos gezicht.* Dat is niet aantrekkelijk.
- EMILY Het kan me niet schelen. Het maakte trouwens helemaal geen verschil uit wat ik zei tegen Mark. Hij gedraagt zich als een klootzak vanaf het moment dat ik zei dat ik mij kandidaat ging stellen voor een chirurgische stage hier. En op dit moment gedraag jij je ook als een klootzak.
- JAN Je gaat je dus kandidaat stellen?
- EMILY Ja! Ik ga me kandidaat stellen!
- JAN Kijk, ik heb hier geen tijd voor. Mijn shift loopt af om 21u. En die van jou ook trouwens. Draag haar over aan je opvolger en maak dat je hier wegbent.
- EMILY Asjeblief. Je hebt nog een half uur over.
- JAN Ik ga iets drinken met mijn opleider.
- Pauze.*
- EMILY Je opleider? Vanavond?
- JAN Ja. *Hij reageert op haar gezichtsuitdrukking.* Oh, in godsnaam, wat heb jij toch?
- EMILY Ik heb geen idee. Op hoeveel verschillende manieren kan je de waarheid vertellen?

JAN Godverdomme, Emily, waarom zit je zo op mijn kap, terwijl wij elkaar al weken nauwelijks gezien hebben omdat JIJ de hele tijd voor de domste redenen laat bleef doorwerken, wel, deze keer moet ik iets doen wat belangrijk is voor mijn werk, nu moet ik overuren maken, hoe voelt dat? Denk je nu werkelijk dat ik WIL iets gaan drinken met hem? Ik moet dit gewoon doen. Zo werkt het nu eenmaal. Alles draait om "goodwill".

EMILY Net zoals onze relatie.

Pauze.

JAN Ok, doe dan het volgende voor mij. Draag die patiënte over aan de nachtschift, en vertrek dan op het einde van je shift, samen met mij.

EMILY Dat kan ik niet doen.

JAN Dat kan je wel. Ik vraag het jou.

Pauze.

EMILY Ik kan het niet. Ik moet dit afmaken.

JAN En bij jou is er natuurlijk nooit een compromis mogelijk.

EMILY Je staat niet meer aan mijn kant.

JAN En jij staat niet meer aan mijn kant. *Pauze.* Je snap het niet, hé? Je geeft en geeft en geeft de hele tijd. En deze plaats, die neemt en neemt en neemt. Van de luie verpleegster en de dommeriken van de administratie tot het kuispersoneel met een interimcontract dat niet eens goed kuist. Het is een gigantische moloch met allerlei tegenstrijdige maar met elkaar verweven belangen, inert en vuil, en hij vreet je op met huid en haar. Je wordt niet meer betaald als je meer werkt, maar je wordt ook niet minder betaald als je minder werkt, dus werk minder. Zorg voor jezelf. Denk je echt dat je gaat overleven door te denken dat het beter zal gaan? Je zit midden in dit kafkaïaans gekkenhuis. En ik heb er genoeg van. Ik heb huwelijksfeesten en feestjes gemist, belangrijke momenten in mijn leven, en jij hebt hetzelfde gedaan. Ik heb mijn bijdrage geleverd, zonder te letten op mijn eigen gezondheid of mijn geluk. Ik heb datgene wat belangrijk voor me is, volledig onderdrukt en kapot gemaakt, sta mij toe dat ik dan nog even een soort carrière uit de brand sleep. En dat zal niet lukken door laat te blijven doorwerken. Maar misschien wel door iets te gaan drinken met mijn opleider. Ik ben hier weg. Ik ga niet nog meer onbetaalde overuren maken, ik heb er genoeg gemaakt.

Hij gaat weg, zij kijkt hem na. De orthopedist komt gehaast voorbij gestapt.

ORTHOPEDIST Oh, ik haat het geluid van de bel, want dat betekent dat er weer één binnenkomt.

BENJAMIN *Komt van de andere kant.* Ik geef er de brui aan, de nachtploeg moet het maar oplossen.

Geleidelijk wordt Emily omgeven door de chaos van de spoeddienst. De nachtschift begint, sommigen pakken hun spullen, anderen komen net aan.

MARK *Doet zijn dokterjas aan.* Vind jij het ook zo vreselijk als het al om 4u in de namiddag donker begint te worden?

REBECCA Heb je die in zeven gezien? Vreselijk, je maag keert ervan om.

ORTHOPEDIST Dan heb je zijn RX-thorax nog niet gezien, dat was net... *Maakt een briesend geluid.*

BENJAMIN Wat heeft hij precies?

JOHAN Vet. Hopen vet. Ik had drie mensen nodig om een ECG te nemen, waarvan twee gewoon al om zijn borsten aan de kant te duwen.

BENJAMIN Had je al gezien dat er iemand een nieuwe betonnen vloer heeft gegoten tussen Intensieve en het operatiekwartier? Het beton is nog nat. Snel, schrijf je naam erin en laat ons hopen dat we de volgende 3 uur geen spoedgevallen binnenkrijgen.

MARK *Maakt een grimas.* Zuster, er hangt hier een vreselijke geur. Gaat er iemand dat nog opruimen?

JAN *Doet zijn jas aan bij het naar buiten gaan.* Je weet zeker wel wie het is, kameraad, jij hebt de diagnose zelf gesteld bij hem.

MARK *Kijkt naar zijn notities.* Oh, hij heet helemaal niet Ernest. Hij heeft... Geoffrey.

REBECCA *Legt de telefoon met een klap neer.* Het opleidingshoofd denkt niet dat er sprake is van een perforatie, en dat kon hij blijkbaar zien dwars doorheen de telefoon.

MARK Waar brengen we hem dan naartoe? De klinisch diagnostische unit?

JAN Aka de klinische vuilnisbelt, tuurlijk, ik ben er vandoor.

Hij gaat weg. We horen het geluid van de alarmbel waar alle andere geluiden in verdrinken.

Scene 3-6

De reanimatieruimte op de spoeddienst.

EMILY staat in de reanimatieruimte van de spoeddienst. Er staan 2 lege spoed-trolleys. Ze is nerveus. MARK komt langsgewandeld. EMILY draait zich om en loopt tegen hem aan. Dit leidt tot een korte ongewilde omhelzing.

MARK Oeps! Hey! Sorry. Oh, jij bent het. *Hij kijkt haar grondiger aan, en reageert dan opnieuw.* Hey, alles in orde? Je ziet er vermoeid uit.

EMILY Bedankt, ik heb maar weinig geslapen. Er komt seffens een hartstilstand binnen. En ik moet de reanimatie leiden.

MARK *Kijkt haar even peilend aan.* Ok, ik begrijp het. Eerste keer?

EMILY Ja. En het is een 24-jarig meisje.

MARK Shit. Waar is het staflid spoed?

EMILY CT.

MARK Oh, de donut des doods.

EMILY Yep, met een polytrauma met ventrikelfibrillaties en ik heb niet eens het juiste materiaal bij de hand. Waarom gebeuren dat soort dingen altijd met drie tegelijk? Waarom staan er niet meer mensen op dienst?

MARK Zo lopen de dingen nu eenmaal. *Pauze. Het volgende is moeilijk voor hem om te zeggen.* Luister, het spijt me.

EMILY Wat?

MARK *Verlegen.* Die... oude vrouw... met die hoofdwond. Gisteren. Ik weet niet waarom ik die dingen allemaal zei. Het vloeide er gewoon uit.

EMILY Oh, dat... Dat lijkt al eeuwen geleden. Ik heb sindsdien nog bijna niet geslapen.

MARK Ik weet niet waarom... ik zo'n eikel was. Het spijt me.

EMILY Geen probleem. Mijn vriendje was net hetzelfde. Alles is ok. Ik moet die reanimatie gaan leiden. Hoe lang zeiden ze ook alweer dat het ging duren?

MARK Geen idee. Ik heb alleen maar geluisterd naar mijn oproepen, ik heb de jouwe niet gehoord. Ik wacht op een trauma dat gaat binnenkomen. Aan wie ben je uiteindelijk die oude dame kwijtgeraakt?

EMILY Interne. Ik heb mijn opleider laten bellen om wat druk op de ketel te zetten.

MARK En wie heeft haar gehecht?

EMILY Geen idee, het kan me ook niks schelen op dit moment. *Pauze.* Ik begin de laatste tijd... mijn geduld te verliezen... met de patiënten... Snap je wat ik bedoel?

MARK Laat me je tenminste trakteren op een drankje.

Maar EMILY kijkt weer nerveus naar de trolley.

EMILY Kan jij iets bedenken dat ik misschien nodig ga hebben en nu nog ontbreekt?

MARK ... Heb je genoeg adrenaline? Het duurt altijd een eeuwigheid om dat te zoeken als de voorraad op is.

EMILY Ik heb meer dan genoeg.

MARK Je gaat dit prima doen.

EMILY Maar waar is iedereen? Ik heb geen team.

MARK doet een groene plastic schort aan. Zijn team begint langzaam aan binnen te druppelen, ook zij doen groene shorten aan.

MARK Wil je dat ik een nieuwe oproep doen?

EMILY bladert ondertussen driftig hoor haar medisch handboek.

EMILY Verdomme, mijn handen trillen helemaal.

De intercom (met de geluiden vanuit de ambulance) komt tot leven. EMILY springt nerveus recht.

INTERCOM *Krakend.* Hartstilstand, vrouw, 24 jaar oud.... Geen hartslag 15 minuten... CPR sinds 10 minuten... ETA 2 minuten.

MARK Dat is ze. Twee minuten.

EMILY Waar is die verdomde verpleegster.

Mark houdt een passerende verpleegster tegen.

MARK *Authoritair.* Zorg voor een nieuwe crash call. Er komt over 2 minuten een hartstilstand binnen en er is nog geen anesthesist hier.

VERPLEEGSTER *Gaat snel verder.* Okay.

REBECCA komt aan. De meisjes gaan op een koele maar professionale manier met elkaar om.

REBECCA Hey. Nog niet hier?

EMILY Nee. Twee minuten.

REBECCA Juist. En jij leidt?

EMILY Ja.

REBECCA Hebben we alles?

EMILY Alles behalve een team.

Een korte gespannen stilte. Ze weten niet goed wat te doen. Ze kunnen ook niet veel doen. Het alarm van de crash call gaat af. De intercom komt terug tot leven.

INTERCOM Trauma... man, 35 jaar oud... gevallen op een bouwwerf van 7m hoog... geland op glas en bouwafval... vermoedelijk meerdere fracturen.... ETA 2 minuten, 2 minuten.

MARK Dat zal die van mij zijn. Ook 2 minuten. Hier gaan we dan. Twee urgenties tegelijkertijd, waarom niet. *Opgewekt.* Straf. 7 meter. Verdorie, ik vraag me af in welke toestand die gaat binnenkomen. *Tegen Emily.* Je gaat dat goed doen.

EMILY Bedankt.

MARK gaat naar zijn team die nu allemaal zijn aangekomen. Ze staan verzameld rond het verste lege bed. JAN is er ook bij. Ze doen allemaal groene OK-schorten aan. Het diensthoofd begroet hun allemaal op een gemoedelijke wijze.

CHIRURG Goed, jongens... hey, Mark.. We hebben je gisteren gemist, waar was je?

MARK Een verse start aan het maken.

CHIRURG In tegenstelling tot de rest. *Tegen JAN die naast haar staat.* Liggen de venflons klaar?

JAN Jaja. Het is toch niet al te erg uit de hand gelopen?

CHIRURG Maar een heel klein beetje. We zijn nog in de nieuwe cocktailbar terechtgekomen.

JAN *Lachend.* Dat zegt meer dan genoeg.

CHIRURG Ik kan me niet meer herinneren hoe ik precies thuisgeraakt ben geraakt. Ok dan, jongens... Mark, jij zorgt voor de primaire diagnostiek, Jan, jij zorgt voor een diepe lijn, bloed, vloeistoffen en zuurstof. Ligt de O-negatief klaar?

JAN Ja, is gecontroleerd.

CHIRURG Waarschuw de transfusiedienst, CT en het OK maar alvast, ze mogen het protocol voor code-rood alvast activeren.

Ze nemen hun plaatsen in rond het bed. JAN zet een infuus-standaard klaar. EMILY en REBECCA staan bij hun bed.

MARK Waarom stond die man in godsnaam op een ladder te doen om 2u in de ochtend?

CHIRURG Ofwel een brandweerman, ofwel een inbreker.

MARK Ofwel moesten zijn zonnepanelen dringend afgesteld worden.

JAN Hoe lang hebben we nog?

CHIRURG Nog zo'n anderhalve minuut?

Dan is er weer een ongemakkelijke stilte. Het lijkt alsof niemand echt wil praten. De stilte duurt ongeveer 10 seconden, dan komt plots de anesthesist binnenhollen, terwijl hij zijn OK-muts opzet.

ANESTHESIST Hey. Nog niet hier?

EMILY *Heel opgelucht.* Geweldig. U bent er. *Ze stelt zichzelf voor.* Emily. Twee minuten. Minder. Anderhalve minuut.

ANESTHESIST *Gebaart mijn zijn hoofd naar het chirurgisch team.* Waarom al die slagers?

EMILY Trauma oproep.

Een verpleegster komt kort na de anesthesist binnen en gaat aan het bed bij EMILY staan.

VERPLEEGSTER Hallo

EMILY Hallo. *Pauze.* EMILY kijkt naar haar 'team'. Sorry, maar.... is dit iedereen die gaat komen helpen?

VERPLEEGSTER Zo ziet het eruit. Er is nog een harstilstand op intensieve en daar zijn ze druk mee bezig. Het staflid cardio ging zo snel als hij kon, langskomen.

ANESTHESIST Wie gaat er dan de leiding nemen?

EMILY Ik.

ANESTHESIST Ik neem aan dat je mij op deze positie wilt. *Het hoofduiteinde.*

EMILY Ja.

Pauze.

VERPLEEGSTER Hoe lang zeiden ze dat het nog ging duren?

EMILY Nog ongeveer 1 minuut.

Nog een korte stilte. De 2 groepen rondom de bedden staan nu gewoon te wachten.

CHIRUG *Tegen MARK.* Je hebt je sikje afgeschoren zie ik.

MARK Yep.

JAN Nu alleen nog maar een vriendin zoeken.

MARK Jajaaaa.

Beide groepen vervallen weer in stilte. Tien seconden. De anesthesist en de chirurg staan in dezelfde houding: hoof naar beneden, armen gekruist. Langzaam neemt iedereen onbewust dezelfde houding aan. Opeens klinkt een luide sirene. Iedereen schiet uit trance. Er is een commotie buiten de reanimatie-ruimte, we horen gedempte instructies. De teams draaien zenuwachtig rond het bed, wachtend of de patiënt in aantocht voor hen is. Uiteindelijk komt de ambulance crew binnen met een stretcher doorheen de dubbele deur. Direct begint de ambulancier te praten.

AMBULANCIER Man, 35 jaar, gevallen van een stelling van 7 meter.

ANESTHESIST Voor ons?

VERPLEEGKUNDIGE *Schudt haar hoofd.* Trauma team.

Ineens is de ruimte veel meer gevuld, met alle ambulanciers en de stretcher met de patiënt. Iedereen maakt plaats voor de stretcher (alsof het een strakke choreografie is). De bewegingen van het trauma team lijken heel stijlvol, net een soort ballet. Het team van EMILY staat ongeïnteresseerd te wachten.

AMBULANCIER Vermoedelijk meerdere breuken...

Het trauma team stellen zich in slagorde op aan elke kant van de stretcher. De stretcher wordt tot bij het bed gebracht. De man ligt op een wervelplank en heeft een nek-brace aan.

AMBULANCIER 15 op de comaschaal.

MARK Meneer, weet u waar u bent?

MAN Uhhh...

CHIRURG Ok, goed. *Tegen de ambulancier.* Zijn er zaken die we dringend moeten aanpakken, of verplaatsen we hem eerst en doen we dan de volledige briefing?

AMBULANCIER Okay.

MARK *Met een heel lichte ondertoon van afkeur.* Oh, hij ligt op een Kendrick bord.

AMBULANCIER Ja, sorry, de andere was kapot.

Ze maken zich klaar om de plank over het bed te trekken.

AMBULANCIER Klaar, en trekken.

De plank wordt op het bed getrokken.

CHIRURG Iedereen stil voor de briefing.

AMBULANCIER Man van 35 jaar oud. Om 2:15 gevallen van een ladder van een hoogte van ongeveer 7 meter. Had zich buitengesloten uit zijn huis. Verwondingen van boven naar beneden: hoofdwonde occipitaal, verwondingen aan de rug, open breuk tibia fibula links, bilaterale breuken in de voet, moeilijk te zeggen, het is één bloederige brij daar beneden. Medicatie toegediend: 1 dosis morfine, 1 dosis tranexaminezuur, we hebben geprobeerd zijn onderarm alvast te spalken, maar hij kon het niet verdragen, en dus hebben 'm manueel rechtgezet...

Tijdens de briefing wordt MARK steeds ongeduldiger en begint met het primaire onderzoek van de patiënt, met een non-verbale toelating van de chirurg. JAN sluit het infuus aan.

AMBULANCIER Hij ging normaal op vrijdag naar Ibiza vertrekken. Ik denk dat hij dat gaat kunnen vergeten. Vragen?

CHIRURG Nee, heel grondig, bedankt.

MARK Vitale parameters zijn ok. De verwondingen komen overeen met de briefing.

CHIRURG Goed, dan halen we hem van de plank. *Spreekt luid en duidelijk.* Hallo, meneer, kan u mij horen?

MAN Ja.

CHIRURG Probeer uw hoofd zoveel mogelijk stil te houden, niet bewegen. We gaan u direct vragen waar u allemaal pijn voelt, en ik wil niet dat u met uw hoofd schudt of knikt, gewoon ja of nee zeggen. OK?

MAN ... Ja.

CHIRURG *Ze staat ter hoogte van zijn hoofd.* Heel goed, ok, meneer... Wat we nu gaan doen, is u op uw zij rollen, allemaal tesamen... we gaan met z'n allen u ondersteunen.. ok?.. en dan ga ik uw rug controleren of er geen glas of andere dingen in uw rug zitten. Ok, meneer?

Pauze.

MAN *Bijna onhoorbaar.* OK.

CHIRURG Het is heel belangrijk dat u zelf geen enkele beweging maakt. Als u ergens een breuk hebt in uw wervels, dan zou uw ruggemerg beschadigt kunnen geraken. U laat ons de beweging uitvoeren. Ok, meneer?

MAN Ok.

CHIRURG Mark, jij doet het hoofd.

MARK Yep.

CHIRURG Ok, mensen, klaar voor een zijwaartse rol.

Iedereen zet zijn handen over de lengte van zijn lichaam. MARK houdt het hoofd vast, JAN maakt de stabilisatie van het hoofd los, haalt ze weg en gooit ze op de vloer. Tegelijkertijd laat MARK zijn handen rond het hoofd glijden om de positie van het hoofd niet te doen veranderen.

MARK Iedereen klaar? Op mijn teken, en ... *luid...* draaien.

De man wordt in één beweging op zijn zij gerold, terwijl hij over de hele lengte vastgehouden wordt. De coördinatie is indrukwekkend. EMILY kijkt gefascineerd toe. De orthopedist neemt het stabilisatiebord en gooit het op de grond. De ambulancier neemt het weg en vertrekt.

CHIRURG Ok, hoe voelt dit, meneer? *Pauze.* Wat ik nu ga doen, is over uw rug voelen, en telkens ik aan een gevoelig punt kom, dan moet u me dat zeggen. Ok? *Pauze.* Goed dan, hier gaan we. *Ze voelt snel over zijn hele rug, voorzichtig knedend met beide handen.* Is dit gevoelig? Nee? En hier? En hier? Daar? *De man krimpt ineen en ze stopt onmiddellijk.* Doet het hier pijn, meneer? *Pauze.*

MAN Het is... nee...

CHIRURG Geen pijn?

MAN Nee.

CHIRURG Als ik hier voel.. *Ze doet dit voorzichtig...* Dit doet geen pijn?

MAN *Met een vertrokken gezicht.* Nee.

Pauze.

CHIRURG *Vorzichtig.* Als het geen pijn doet... waarom kneep u dan uw ogen dicht als ik hier voelde?

MAN Omdat... omwille van het geluid dat het maakte.

Er is commotie buiten. We horen nog deuren open- en dichtklappen. Er wordt nog een draagberrie binnengebracht, met een meisje erop. Eén ambulancier rijdt, de andere doet hartmassage. EMILY schiet wakker. Tijdens de volgende scene onderzoekt het andere team de man in stilte.

AMBULANCIER Vrouw, 24 jaar oud, hartstilstand, reanimatie gedurende 15 minuten in de ambulance.

EMILY, REBECCA, de verpleegkundige en de anesthesist stellen zich op rondom het bed en maken zich klaar.

AMBULANCIER Patiënt is geïntubeerd... geen medische voorgeschiedenis.

EMILY OK.

Overall activiteit. Ze laten het meisje van de draagberrie op het ziekenhuisbed glijden met behulp van een deken. De mobiele apparatuur wordt haastig losgekoppeld van de sensoren op haar borst en ze wordt aangesloten op de instrumenten van het ziekenhuis: beademingstoestel, defibrillator en infuus. De anesthesist luistert met zijn stethoscoop naar haar borstkas. De verpleegkundige is druk bezig met een veneuze lijn.

EMILY Controleer voor mogelijk output. *Tegen de verpleegkundige.* Gel pads, asjeblief. Hoe zit het met de bilaterale ademhaling?

ANESTHESIST Ze ademt agonaal, geen actieve ademhaling, niets, nada.

EMILY Kan iemand haar lichaamstemperatuur meten?

De verpleegkundige neemt een digitale thermometer en meet haar temperatuur.

EMILY Verder, een veneuze lijn, een glucose-analyse en bepaling van bloedgassen. Ik controleer ondertussen het ritme.

ANESTHESIST *Tegen REBECCA, bevelend.* Jij doet de veneuze lijn en de bloedwaarden. *REBECCA neemt een nieuw bloedstaal.*

EMILY Ventrikel fibrillatie. We gaan moeten shocken.

ANESTHESIST *Kijkt snel naar het resultaat.* Nee, wacht, dat is asystole.

EMILY Het kan geen asystole zijn, de lijn is niet volledig vlak.

ANESTHESIST Dat is gewoon interferentie. Geen hartritme. Zo plat als een pannenkoek, geloof me nu maar.

EMILY Maar als er twijfel is, dan kunnen we best een shock toedienen.

AMBULANCIER *Op een verontschuldigde toon.* Ze heeft al even geen ritme meer.

Korte pauze.

EMILY Goed dan, we volgen het protocol zonder shocks. Kan iemand terug starten met de reanimatie.

De verpleegkundige start hiermee.

ANESTHESIST *Scherp.* Je moet niet 'iemand' zeggen, het is veel beter om iemand direct de opdracht te geven. Zoals zij. *Maakt een gebaar naar REBECCA.*

EMILY *Laat de boodschap binnenkomen.* Goed, jij controleert de polsslag, ik doe de adrenaline.

Ze worstelt met de medicatie. REBECCA geeft ondertussen met haar hand aan dat de reanimatie even stopgezet moet worden en checkt vervolgens de polsslag.

REBECCA Ik denk niet dat ik een polsslag kan voelen, wil je dubbelchecken.

EMILY Godver.... Kloteding. Ok. Jij doet deze. *Ze geeft REBECCA de ongeopende verpakking.* Ik zal ondertussen verder gaan met de reanimatie.

Ze start met de reanimatie. Ondertussen is het chirurgisch team nog altijd bezig met het ander slachtoffer.

CHIRURG *Verheft haar stem om haar team tot de aandacht te roepen.* Dus, er zijn geen duidelijke tekenen van een bloeding, maar we hebben te maken met een vermoedelijke impact fractuur, waarschijnlijk L2, linker tibia en fibula en bilateraal os calcaneus. Jan, jij mag gipsmeester spelen vandaag, zet alles klaar en zorg deze keer dat het water warm genoeg is.

JAN Doe ik.

CHIRURG Mark, label de bloedzakken. *MARK doet dit.* De CT is in gebruik, we gaan dus een paar RX'en nemen.

Terwijl het team verder de man onderzoekt, wordt het draagbare RX-toestel bij gebracht. EMILY is net klaar met haar reanimatie-cyclus.

EMILY Stop. Controleer het ritme.

ANESTHESIST Asystole.

EMILY Ben je heel zeker?

ANESTHESIST Ja, ik ben heel zeker! Haar hart staat stil. Kijk. Ze is helemaal blauw.

EMILY Heb je de afleidingen gecontroleerd? Zet de gevoeligheid hoger?

ANESTHESIST De gevoeligheid is goed.

EMILY Hebben we een polsslag?

ANESTHESIST *Mompelend.* Ze is dood, jesus christus

De verpleegkundige controleert de polsslag.

VERPLEEGKUNDIGE Nee..

EMILY begint opnieuw met de reanimatie.

EMILY Hoe zit het met die bloedgassen?

REBECCA haast zich en grijpt de vergeten resultaten.

EMILY Lichaamstemperatuur?

VERPLEEGKUNDIGE 34° C.

EMILY Ok, zorg voor een zak warme zoutoplossing.

VERPLEEGKUNDIGE Dat gaat wel een paar minuten duren.

ANESTHESIST Is het het nog waard?

EMILY Ja. We kunnen haar nog proberen op te warmen.

De anesthesist kijkt sceptisch, maar zegt niets. De verpleegkundige gaat weg.

EMILY *Tegen REBECCA, die net terug is.* Wat zijn de waarden?

REBECCA Serieuze acidose. pH is 6.9.

EMILY Ok, bicarbonaat dan.

REBECCA gaat bicarbonaat zoeken.

EMILY 4 H's en 4 T's. Hebben we alle mogelijk oorzaken bekeken?

ANESTHESIST Ja.

EMILY Niets anders meer? Sporen van medicatie? Tekenen van intraveneus drugsgebruik? Heroïne?

REBECCA Nee. Maar we kunnen haar altijd Narcam geven. Erger kan het toch niet worden.

EMILY Nog een milligram adrenaline, en 400 milligram Narcam.

REBECCA Wat wil je eerst? Want er is geen... klote bicarbonaat hier.

ANESTHESIST Ze hebben het van de trolley gehaald. *Mompelend*. Omdat het geen zin heeft.

EMILY Verdomme toch. Ok, vergeet de bicarbonaat. Ik geef haar gewoon de adrenaline en de Narcam. *Geeft instructies aan REBECCA*. Twee minuten CPR.

REBECCA neemt over, EMILY kraakt uitgeput haar nek. Ondertussen is het RX-toestel in positie.

CHIRURG Borstkas, ruggegraat lateraal en bekken.

Het team gaat een stap naar achter terwijl de radioloog zich klaarmaakt om de RX'en te nemen.

CHIRURG Iedereen klaar?

RADIOLOOG Klaar. *Er worden 3 RX'en genomen*. Eén. Twee. Drie. Nu gaan we een beter beeld hebben van de interne toestand.

Het team komt terug rondom de man staan. De verpleegkundige komt terug bij het team van EMILY en dient de warme zoutoplossing toe via het infuus.

EMILY *Uitgeput, net klaar met haar CPR-cyclus*. Controle polsslag.

REBECCA *Ze voelt aan de lies van de patiënt*. Niks.

EMILY Controle hartritme. *Tegen haar zin*. Asystole.

De verpleegkundige gaat verder met de CPR.

EMILY Ok, ik denk dat we nu best gaan shocken.

ANESTHESIST Dat heeft geen enkele zin. Ze heeft geen enkel hartritme.

EMILY Wat hebben we te verliezen?

ANESTHESIST Dit is niet volgens het protocol. We moeten verder werken op basis van het asystole protocol.

EMILY En wat is dat dan? We hebben alles al geprobeerd, we moeten gewoon proberen om haar terug te krijgen.

ANESTHESIST We gaan haar niet terugkrijgen. Ze is dood.

EMILY *Kijkt hem hard aan en heft de defibrillator paddles omhoog*. Opladen. Zuurstof weg.

De anesthesist verwijdert de zuurstoftoevoer

EMILY Iedereen handen af! Klaar voor electroshock, 200V. *Ze kan de juiste knop niet vinden*. Waar is de shock knop?

ANESTHESIST *Wijst snel*. Daar.

EMILY Hoofd vrij, voeten vrij, zijkant vrij, 1ste shock 200V, nu.

Ze dient een electroshock toe. De nekspieren van het meisje spannen op, en haar armen gaan even de omhoog en vallen dan terug neer. De tijd lijkt even bevroren en EMILY staart niet naar het meisje maar naar een hoek van het plafond.

REBECCA *Verbijsterd. Wat?*

EMILY *... Ze komt moeizaam terug bij zinnen. Hartslag?*

REBECCA *Geen hartslag.*

EMILY *Is er interferentie?*

REBECCA *Kijkt naar de monitor. Volledig vlak. Niks. Volledige asystole.*

Pauze.

EMILY *Ok, we gaan verder. Twee minuten CPR. Rebecca...*

ANESTHESIST *Draait zich naar EMILY. Ik denk dat we best stoppen.*

EMILY *Stoppen?*

ANESTHESIST *Ze is dood. Ze was al dood toen ze binnen gebracht werd. Je hebt alles gedaan wat je kon.*

EMILY *Ze is 24.*

ANESTHESIST *Ik weet dat ze 24 is. Ik weet ook dat ze dood is.*

EMILY *Er was nog iets.*

ANESTHESIST *Er was niets. Het was interferentie. Tegen de anderen. Iemand bezwaar dat we stoppen?... Ok, bedankt allemaal. Bedankt. Tijdstip van overlijden: 3u03.*

Het team begint zich te verspreiden. De verpleegkundige en REBECCA koppelen het meisje los van de machines en trekken een laken over haar heen. Ze trekken hun plastic voorschotten uit en rijden het bed weg. EMILY spreekt rechtstreeks tegen de anesthesist.

EMILY *Ik moest deze reanimatie leiden. Normaal bepaal ik dan wanneer het voorbij is.*

ANESTHESIST *Je hebt alle mogelijk oorzaken gecontroleerd en behandeld. Er was niets wat we nog konden doen. Je moet weten wanneer het genoeg is geweest. EMILY zwijgt. We gingen haar niet terug kunnen brengen.*

Hij gaat verder met het bedanken van het team. EMILY's team verspreid zich langzaam aan. Ze stapt in de richting van het trauma team en kijkt naar hun gecoördineerde samenwerking, terwijl ze hun patiënt verplaatsen naar een ander bed om hem te transfereren naar het OK.

CHIRURG *... We kunnen nu naar de CT. Ok, iedereen klaar. Allemaal tesamen, team...*

EMILY's team is bijna volledig verdwenen. Ze blijft kijken. De man wordt naar buiten gereden, het trauma team loopt mee. Als ze weg zijn, laat EMILY zich neerzakken in een kleine stoel op wieltjes. Even later komt JOHAN binnen.

JOHAN *Hey, sorry, ben ik te laat? EMILY kijkt hem aan. We hadden een hartstilstand op Intensieve.*

EMILY *Waar was je toen we je nodig hadden?*

JOHAN Wat?

EMILY Ik was die reanimatie aan het leiden. Waar was je toen ik je nodig had?

JOHAN Ik zei je toch al, er was een hartstilstand op Intensieve. Ik ben zo snel als ik kon gekomen.

EMILY Ja, weer één of andere 90-plusser zeker? Wel, wij hadden geen fossiel van over de 90, wij hadden een 24-jarig meisje.

Pauze. ELIF luistert discreet mee.

JOHAN Ik wist niet dat ze 24 jaar was. Ze zeiden...

EMILY Ik durf erop wedden dat je naar hier gewandeld bent.

JOHAN Had het een verschil uitgemaakt als ik gelopen had?

EMILY De anesthesist heeft beslist om ermee te stoppen. Hij wou niet naar mij luisteren. Jij had hem kunnen tegenhouden.

JOHAN Wat was haar hartritme bij aankomst?

EMILY Asystole.

JOHAN Dan had de anesthesist gelijk. Ze was dood bij aankomst.

EMILY We moesten de reanimatie doen met 1 verpleegkundige, een co-assistent, een anesthesist die niet kon wachten om ermee te stoppen, en de helft van de medicatie die ontbrak. We hebben haar niet echt het voordeel van de twijfel gegeven.

Pauze.

EMILY Dat was geen reanimatie team. En ik had nooit de leiding mogen hebben. Ze had geen schijn van kans.

Ze kijkt naar JOHAN. Hij kijkt haar uitdrukkingloos aan.

EMILY Wat is er mis met jou? Jij bent degene die dood is, wist je dat? Ik keek naar haar en haar gezicht was helemaal grijs, en het enige wat ik kon denken was, dat ben ik. Ze was even oud als ik. Hoor je wat ik aan het zeggen ben?

JOHAN Ja. Ik hoor wat je zegt. *Hij draait zich om en gaat weg. ELIF komt naar EMILY.*

ELIF Probeer om niet te emotioneel betrokken te geraken. Niet ten opzichte van de artsen en niet ten opzichte van de patiënten.

ELIF gaat af. Plotseling staat de oude vrouw HELENA naast haar in haar nachtjapon. Tijdens de volgende dialoog reageert ze extreem nuchter en ongepassioneerd.

HELENA Ik dacht dat je mij vergeten was.

EMILY *Afgestompt, op automatische piloot.* Nee, ik heb u niet vergeten. *Pauze.* Ze *pept zichzelf op.* Moet u niet in bed liggen? Welke afdeling..? Wanneer is uw spraak teruggekomen?

HELENA Gisteren.

Pauze.

EMILY Wie... welke arts volgt u nu op?

HELENA Ik weet het niet.

EMILY *Gaat naar haar toe, maar stopt dan.* Van welke afdeling komt u nu?

Pauze.

HELENA Ik wil niet in een doos gestopt worden.

Pauze.

EMILY Ik ben er zeker van dat dat nergens voor nodig is.

HELENA Je gaat er toch voor zorgen dat ze me niet in een doos stoppen?

EMILY Tuurlijk.

HELENA Wie zijn al die mensen? *Ze maakt een vaag gebaar.* Het is hier vol met mensen. *De ruimte is verlaten.*

EMILY *Legt haar hand op haar schouder.* U zou in bed moeten liggen.

HELENA Ze zijn allemaal hier. *Kijkt EMILY rechtstreeks aan.* Ze komen en gaan op mijn bed zitten. *Vertrouwelijk.* Ik moet terug. Hij kan niet voor zichzelf zorgen.

Een verpleegkundige komt op.

VERPLEEGKUNDIGE Kom, mevrouw, het feestje is ergens anders. We waren allemaal op zoek naar jou. *Tegen EMILY.* Ze is een beetje verward.

HELENA *Tegen EMILY.* Vergeet mij niet.

EMILY Natuurlijk niet.

HELENA Ik zal jou niet vergeten. Je draagt een zware gouden ketting om je nek.

EMILY zet een stap naar achter en voelt met haar hand aan haar nek. Alleen haar stethoscoop.

HELENA Het past niet bij jou. Je hebt spinnewebben op je gezicht. Het staat je niet.

VERPLEEGKUNDIGE *Leidt haar voorzichtig maar kordaat weg.* Kom nu maar mee met mij.

HELENA *Op een geruststellende toon.* Ik zal je niet vergeten.

Ze gaat af met de verpleegkundige.

Scene 3-7

ELIF zit ineengedoken in een bureaustoel. BENJAMIN komt binnen.

BENJAMIN Elif, ik wil me excuseren.

Hij merkt haar gemoedstoestand niet op. Ze toont geen reactie terwijl hij spreekt.

BENJAMIN In het sollicitatiegesprek van morgen gaan ze het hebben over de manier waarop je omgaat met de assistenten in je team en hoe je die houding kan rechtvaardigen. Mark heeft een maand geleden een klacht over pesten tegen jouw ingediend. Het spijt me. Je had je beklag moeten kunnen doen tegen de stafleden, zodat ze eerst jouw kant van het verhaal hadden kunnen horen. Je buikgevoel was correct. *Pauze.* Ik heb je verkeerd advies gegeven. *Pauze.* Je kansen zijn nog steeds goed omdat je op academisch vlak met voorsprong de beste kandidaat bent. Ik heb de lijst gezien. Als je het tactisch goed aanpakt, dan wordt jij het. Tactiek is alles. *Pauze.* Ze willen vooral...

ELIF Een teamplayer.

Pauze.

BENJAMIN Juist.

Uiteindelijk spreekt ELIF, zonder veel intonatie.

ELIF Ik wil meer weten over dit 'team' gedoe. Wat houdt dat allemaal in volgens jou?

BENJAMIN In staat zijn om samen te werken...gedeelde verantwoordelijk... overeenkomen met je collega's.

Pauze.

ELIF Mark kan al die dingen niet.

BENJAMIN Als Mark zijn zaakjes niet op orde krijgt, dan schaadt hij zijn eigen kansen om vooruit te komen. Hij zal zichzelf genoeg in de nesten werken, maak je daar maar geen zorgen over. Hij is niet gelukkig, de arme ziel. De helft van zijn problemen komen voort uit het feit dat hij het in zijn jeugd veel te makkelijk heeft gehad.

ELIF Jazeker. *Traag.* Weet je, ik denk dat ik in bepaalde opzichten lijk op Mark. Bedankt, Benjamin, om het me te vertellen.

BENJAMIN Geen probleem. *Hij lijkt ontdaan door haar passiviteit.* Alles in orde?

ELIF Wie gaat er allemaal bij zijn bij het gesprek?

BENJAMIN De gebruikelijke mensen, plus een vertegenwoordiger van een andere chirurgische discipline. Je weet wel, in het belang van de...

ELIF En wie is dat dan?

BENJAMIN Dr. Meex. *Pauze.* Is er iets gebeurd? *Pauze.*

ELIF Het grappige is, Benjamin... Ik ben een teamplayer. Ik wou dat ik het niet was. Want als iemand van mijn team het verkloot, dan ben uiteindelijk ik de pineut. Dat is waarom ik toen niet wou dat Mark het hechtwerk deed. Want dan was ik

verantwoordelijk voor zijn afstotelijke litteken. *Pauze*. En nu ligt mijn tante hierboven in een ziekenhuisbed met een buikvlies ontsteking, omdat niet alleen Meex het verkloot heeft, maar zijn hele team.

BENJAMIN Je tante?

ELIF Meex heeft haar galgang verneukt toen hij haar galblaas verwijderd heeft. En niemand die zag dat ze steeds verder achteruitging in plaats van vooruit. Ik ontdekte het afgelopen nacht. *Pauze*. En toen ontdekte ik dat er dingend weggemoffeld waren in het operatieverslag. En Meex bleef mijn telefoontjes maar negeren. Er is hier niemand, maar dan ook niemand die samenwerkt iedereen is alleen maar bezig met zichzelf vooruit te helpen.

BENJAMIN ...Zorg dat die dingen je sollicitatiegesprek niet beïnvloeden.

ELIF Ik word er niet door beïnvloed Maar Dr. Meex misschien wel. *Pauze*. Ik ga dit niet blauwblauw laten. Ik ga hem omzeilen. Ik laat haar overbrengen naar een ander ziekenhuis. Ik bel de professor in het UZ op die mij opgeleid heeft op voor advies, en laat haar overbrengen naar een specialist die wel weet wat hij doet.

BENJAMIN Dat kan je niet doen.

ELIF Dat kan ik heel zeker. Ik moet gewoon 1 telefoontje plegen. Het is nog geen vijf uur, hij zal nog wel op zijn afdeling zijn.

BENJAMIN Elif, dat is zelfmoord

ELIF Ik heb in het British Medical Journal gelezen dat als we wraak nemen op iemand, dat dan dezelfde neuronen in onze hersenen geprikkeld worden als wanneer we suikers eten. Met andere woorden, wraak IS zoet.

BENJAMIN Je verliest je objectiviteit.

ELIF Die ben ik al lang geleden verloren, denk ik. Wat is er toch mis met deze plaats, we veranderen allemaal in het tegenovergestelde van wat we echt zijn. Doen alsof je een man bent terwijl je een vrouw bent. Doen alsof je blank bent terwijl je Indisch bent. Ik bedoel, luister naar de stem die ik voor mezelf heb uitgevonden. Ik klink als zo'n taalkunde professor uit de jaren '50 die ABN aanleerde aan kinderen en ieder accent of dialect vervloekte. Deze plaats heeft mij familie gekwetst, en ik kan er niet meer tegen

BENJAMIN Als je je tante naar een ander ziekenhuis laat overbrengen, dan kan je die job wel vergeten.

ELIF Als ik het niet doe, dan zal ze sterven in haar bed naast het venster. Als je hier een echte team player bent, dan hoeft je nooit nergens je verantwoordelijkheid voor te nemen. Als deel van het team zit je veilig. Er zijn dieren die gelukkig zijn op een plaats als deze, en andere dieren dan weer niet. Ik zeg deze job vaarwel. Dat had ik al veel langer moeten doen.

Ze begint een nummer te bellen.

Scene 3-8

De slaapkamer van EMILY.

JAN zit op het bed en drink een blikje bier. Het ochtendlicht straalt door het raam. Hij kijkt naar 'het leven zoals het is, het ziekenhuis' op TV. EMILY komt binnen.

EMILY Wat ben je aan het doen?

JAN Waar lijkt het op? Ik drink bier en kijk TV. 'Het leven zoals het is, het ziekenhuis' om heel precies te zijn.

EMILY Waarom?

JAN Omdat ik net klaar ben met mijn nachtshift.

EMILY Ik ook. En zit ik hier bier te drinken en domme TV-programma's te kijken?

Pauze. We horen het geluid van de TV-serie.

EMILY Ik kan hier niet tegen. *Ze zet de televisie af.* We hebben haar er niet doorgekregen.

JAN Wie?

EMILY Hartstilstand, vierentwintig jaar oud.

JAN Soms win je, en soms verlies je.

EMILY gaat langzaam zitten.

EMILY Toen we bezig waren met de reanimatie keek ik naar boven, en toen zag ik haar. Boven in de hoek van de kamer. Net voordat haar hart het volledig opgaf. De anesthesist zei dat er geen hartritme te zien was, dat het enkel maar ruis was.

Pauze

JAN Je was gewoon moe en lichtjes geflipt van de stress.

Pauze.

EMILY Nadien, de rest van de tijd dat ik aan het werk was, waren mijn schouders stijf en deden ze pijn. Het was de hartmassage die ik gegeven had aan haar. Ik voelde me.. vies. Ze zat in mij. Dat dode meisje. *Pauze.* Ik dacht dat ik deze job aankon. Maar ik kan het niet.

JAN Je deed je best.

Hij legt zijn arm om haar schouder. Ze trekt zich weg, weg van hem. Ze weent nu voluit, voor de eerste keer.

EMILY Nee, dat deed ik niet. Ik heb de voortekenen niet goed gezien. Ik weet niet waarom ze dood is gegaan.

JAN We zijn maar detectives, we kijken naar de aanwijzingen. En soms wijzen alle pijlen in andere richtingen.

EMILY Ik voelde hoe haar rib brak tijdens de hartmassage.

JAN Sommige dingen worden hersteld, andere gaan kapot. Het is zoals bij een auto, je stroopt je mouwen op en probeert de kapotte onderdelen te herstellen.

EMILY We probeerden om een dode terug tot leven te wekken. En we hebben gefaald.

Ze krimpt ineen.

JAN Wat is er?

EMILY Pijn. In mijn rug, in mijn borst. *Ze houdt haar armen rond zich.*

JAN Hoe lang heb je daar al last van?

EMILY Geen idee. Alles doet pijn, de hele tijd. Ik voel me heel de tijd vuil en ziek. Ik word gewoon ziek van de geur die hier hangt. Ik haat het om de hele tijd de geur van stront te ruiken op de geriatrie afdeling.

JAN Adem dan door je mond, dat werkt in ieder geval voor mij.

EMILY Ja, adem door je mond, draag handschoenen, stop met luisteren als ze maar blijven klagen. Sluit je af, zorg dat ze niet in je hoofd geraken.

JAN Waarom hou je je armen om je heen gewikkeld.

EMILY Om mezelf steriel te houden. *Pauze.* Ik word ziek door hier te zijn. En jij ook trouwens, Jan, je zit hier bier te drinken om 9u 's ochtends.

JAN Het is niet 9u 's ochtends, wat mij betreft is het 9u 's avonds. Ik ben net klaar met een drukke werkdag. Daarom drink ik een paar pintjes en kijk ik naar 'het leven zoals het is' op TV. Om te ontsnappen aan de realiteit.

EMILY Maar het is niet 9u 's avonds. Je leeft in een omgekeerde wereld.

JAN Het kan me niks schelen. Dit is gewoon wat ik altijd doe op het einde van mijn werkdag. Dat is wat IK doe. Dat meisje is nu naar één of andere uithoekje van de hemel, dat is toch gewoon s-t-o-m t-o-e-v-a-l. Allemaal gezever.

EMILY Ja, je bent echt veranderd.

JAN Ik kan niet geloven dat jij dat nu zonet gezegd hebt.

EMILY Je begint met deze job omdat je geeft om mensen. En om deze job vol te houden, moet je daarmee stoppen ?!

JAN En wat bedoel je daarmee precies, 'geven om mensen'? Iemand gaat dood en ondertussen zit je gewoon te denken hoeveel honger je eigenlijk wel hebt, en wanneer je eindelijk dat broodje met tonijnsalade gaat kunnen opeten. So what? Hetgeen wij voelen staat in geen enkel handboek, Emily. Het is een verzameling van bij elkaar geschraapte restjes gevoelens, genoteerd op post-its die ergens liggen rond te slingeren. Of je nu een dokter bent of niet. Blijf nu niet zeuren dat je niet de juiste emotionele instelling hebt, wie heeft die trouwens wel? Als je denkt dat wij daardoor onmenselijk zijn, dan heb je een heel verknipt beeld over wat het is om menselijk te zijn. Jij hebt daar geen monopolie op.

Pauze.

EMILY Er is iets gebroken in mij... als een klein radertje in een klok... en ik kan het niet repareren.

Pauze.

EMILY Ik heb met iemand geslapen.

Pauze.

JAN Met wie?

EMILY Mark.

JAN Waarom?

EMILY Omdat hij het vroeg.

Pauze.

JAN Jij stomme trut.

EMILY Omdat het over was tussen ons. Het is een vreemd gevoel, vanbuiten lijkt er niets aan de hand, maar vanbinnen is het één massieve breuk, een interne bloeding.

JAN Waarom hij?

EMILY Het gaat niet om hem. Er gaat niet meer gebeuren tussen hem en mij. Het is omdat het jou niet meer kan schelen, daarbuiten niet en hierbinnen ook niet. Het moet van twee kanten komen. Je geeft nergens meer om

JAN Zeg dat nooit meer! Asjebliefasjebliefasjeblief.

EMILY Wat dan?

JAN Dat ik nergens om geef. Hoe kan jij nu dat nu weten?

EMILY Het doet pijn. Hier. *Ze wijst naar haar borst.*

JAN Ga dan naar een dokter.

Hij gaat weg.

Scene 3-9

Ochtend. Zonlicht. ELIF staat besluiteloos met een paars formulier in haar hand. Het is duidelijk dat ze gehuild heeft. De verpleegkundige OLGA passeert haar en kijkt haar aan.

OLGA *Double take reactie.* ... Is alles ok?

ELIF Niks aan de hand.

OLGA Heb je....

ELIF snuit haar neus.

ELIF Nee... Nee. Het is... mijn tante. Het gaat niet goed met haar.

OLGA Je tante? Wat is er gebeurd?

ELIF Niets...

OLGA Oh, het spijt me, wat...

ELIF *Slikt haar tranen weg.* Nee, nee, het is ok, het is vervelend. Ik moet gewoon een aantal dingen doen voordat ik kan vertrekken.

OLGA Vertrekken?

Een korte pauze, ELIF probeert zich terug een houding te geven.

ELIF Lang verhaal. Ik ga hier weg, en voordat ik vertrek, moet ik... alles hier afwerken. *Maakt een handgebaar.* Ik ga beter hiermee verderdoen. Het zijn de laatste loodjes.

OLGA Oh, het DNR-formulier. Voor Mr. Valy.

ELIF Ja, ik was aan het wachten om binnen te gaan...

ELIF haalt diep adem, en houdt het formulier voor zich.

OLGA We gaan hem niet meer op TV zien, toch?

ELIF Nee. Ik moet nu beslissen of ik hem het ga vertellen of niet. Dat we op het einde van de rit zijn gekomen. Ik denk niet dat hij het wil weten.

Pauze.

OLGA Ga je het hem dan vertellen?

Pauze.

ELIF Alleen als hij het wil horen.

Pauze. Olga kijkt ELIF aan.

OLGA Wil je dat ik mee naar binnen ga?

ELIF Ja, graag.

Scene 3-10

EMILY en JOHAN samen. EMILY zit. JOHAN staan recht, hij heeft een stethoscoop vast. Hij heeft een verband rond zijn nek.

JOHAN Hoe zou je het omschrijven?

EMILY Een dof gevoel... *Hij zet de stethoscoop op haar borst. Wat hoor je?*

Pauze.

JOHAN Ik hoor... vanalles... Ik hoor je hart... *Hij stopt met luisteren en kijkt naar haar. Stress?*

Pauze.

EMILY Is het mijn hart?

JOHAN Ik denk niet dat het je hart is. *Pauze.* Hetgeen je voelt is waarschijnlijk wat wij omschrijven als fantoompijn.... Ik vermoed dat bepaalde zenuwbanen in je hals beschadigd zijn geraakt, hoe weet ik niet. En die zenuwuiteinden lopen naar andere delen van je lichaam, zoals hier... *Haar borst...* of hier bijvoorbeeld, je hand. *Hij wijst naar haar hand.* En daardoor voel je op die plaatsen pijn terwijl er helemaal geen pijn is.

EMILY Een vals alarm.

JOHAN Zoiets ja.

EMILY *Wijst naar het verband om zijn nek. Waarvoor is dat?*

JOHAN Oh... ik heb een kleine ingreep gehad. Ik wacht nu nog op de definitieve resultaten.

EMILY Niets ernstig?

JOHAN Nee. Zoals bij jou. Niets ernstig. *Hij neemt zachtjes haar hand vast. Voel je iets, als ik dit doe? Hij loopt mijn zijn vinger langs de zijkant van haar hand.*

EMILY ... Ja.

JOHAN Geen gevoelloosheid, tussen deze 2 vingers?

Pauze.

EMILY Nee...

JOHAN Maar je bent wel van het nerveuze type.

EMILY Hoe weet je dat?

JOHAN *Hij houdt haar hand omhoog. Je bijt op je vingernagels. Pauze. Ze kijken elkaar aan.* Je voelt pijn... maar het is gewoon een fantoom. Hij bestaat niet echt.

EMILY Maar als je 'm kan voelen, dan bestaat hij toch?

JOHAN Neem dan iets om 'm niet meer te voelen. Vertel je lichaam een klein leugentje. Dat is waar wij goed in zijn. *Pauze.* Je denkt dat je dit werk niet aankan. Maar wij moeten dit werk wel doen. Ik dacht dat ik het niet kon. Ik dacht dat ik doodging.

EMILY Hoe voel je je nu?

Pauze.

JOHAN

Ik voel dat ik leef.

Scene 3-11

ELIF en OLGA staan bij Mr. VALY. Hij ligt in bed. Hij ziet er veel slechter en zieker uit dan voorheen. Tijdens deze scene reageert ELIF heel anders dan normaal, heel warm en vriendelijk.

ELIF Mr. Valy!

VALY Dokter!

ELIF Hoe gaat het met u?

VALY Veel beter nu u er bent.

ELIF Hoor hem bezig.

Ze lachten.

ELIF Hij is een geweldige flirter! Wel, Mr. Valy. Ik wou gewoon even komen... om te kijken hoe het met u gaat. Ik zie dat u nog steeds een behandeling met gentamycine krijgt.

VALY Jaja...

ELIF Ok.. *Ze kijkt naar het dossier.* Maar hij krijgt geen Clexane injecties meer.

OLGA Ja. Die zijn vorige week stopgezet.

VALY *Er klinkt iets gehaast in zijn stem.* Maar hoe gaat het *nu* met mij, dokter?

ELIF *Ze neemt zijn hand vast en knijpt er zacht in.* Het gaat heel goed met u.

VALY Maar gaat het nu beter? *Pauze.* Ik wil de waarheid weten. Ik wil dat u eerlijk bent.

Pauze. ELIF knikt.

ELIF Mr. Valy... We hebben geen therapie meer om uw kanker onder controle te houden. *Pauze.* Het enige wat we kunnen doen, is uw symptomen onder controle houden. *Pauze.* De vraag is dus, Mr. Valy, wat wilt u? *Pauze.* Want... wij willen het voor u zo aangenaam maken als mogelijk is. *Pauze.* Begrijpt u?

Pauze.

VALY Ga ik sterven?

ELIF ... Ja.

VALY Hoe lang heb ik nog?

ELIF Daar kan ik u geen antwoord op geven. Dat weet ik niet. Wat ik zou willen... wat ik zou willen voorstellen dat we u gewoon... met rust laten. *Pauze.* Geen behandelingen meer. Geen baxters meer. Geen antibiotica meer. Niemand die u polsslag en temperatuur komt controleren. Want... ik denk dat we op het einde van de reis zijn gekomen. Ik denk wat we klaar zijn met alles.

Olga knikt zachtjes.

ELIF Gaat u hiermee akkoord? *Pauze.* En als uw hart stopt met kloppen... Dan denk ik dat het niet nodig is om te proberen het terug op gang te krijgen. Als u het wil, willen wij het zeker nog proberen. Maar ik denk dat het beter is om het niet te doen.

Pauze.

VALY Nee.

ELIF We zitten dus op dezelfde lijn?

VALY Ja.

Pauze.

ELIF Het belangrijkste op dit moment, voor ons, is dat u zich zo comfortabel mogelijk voelt. En we doen er alles aan om daarvoor te zorgen. *Pauze. Ze knijpt in zijn hand.* Mr. Valy. *Pauze.* We zijn allemaal heel trots op u. En we zijn hier allemaal bij u. U hebt het heel goed gedaan. En dat is een eerlijk antwoord. *Pauze.* Ik kom snel terug.

Ze staat op het punt om te vertrekken, maar hij houdt haar tegen.

VALY Bedankt, dokter.

Pauze.

ELIF Met veel plezier.

VALY Nee, echt, bedankt.

ELIF Graag gedaan. Daarvoor zijn wij hier.

Ze gaat weg. OLGA volgt haar naar buiten. Onmiddellijk als ze buitenkomt, stort ELIF in tranen in. Olga legt een hand op haar schouder.

ELIF Ik moest het hem zeggen. Ik moest wel.

Rondom haar horen we de geluiden van het ziekenhuis, die haar overspoelen. We zien enkel de dokters, niet de patiënten waar ze over praten.

REBECCA *Tegen niemand specifiek.* Ik heb een dame van 65, pijn op de borst. Naar welke internist kan ik haar doorverwijzen?

BENJAMIN *Steekt gehaast zijn hoofd om de hoek.* Ik heb een reanimatie-team nodig, mijn patiënt heeft een hartstilstand.

We horen het geluid van het reanimatie-alarm. Semi-chaotische activiteit.

FERAYE *Haar stem klinkt versterkt doorheen de intercom.* Dokter gevraagd in de recovery, dringend!

Er wordt een bed doorheen de deuren geduwd, er lopen mensen rondom zodat we niet kunnen zien wie erin ligt.

ANESTHESIST *Aan het hoofdeind van het bed. Hij draagt een OK-muts en handschoenen.* Wat is haar voorgeschiedenis? Weet iemand welke medicatie ze neemt? Wie gaat de reanimatie leiden?

EMILY *Komt aan bij het bed.* Ik leid de reanimatie.

De defibrillator arriveert.

ROSIE Er staan teveel mensen rondom dit bed!

Iedereen negeert haar.

EMILY *Houdt de paddles klaar.* Klaar, iedereen bed los, achterkant, zijkanten, 1ste shock 200V. Go!!

Ze voert de electroshock uit. Er staan zoveel mensen rondom het bed dat we niet kunnen zien wat er gebeurt. Mark staat op een afstand toe te kijken naar alle activiteit.

MARK Ik loop niet meer als er een hartstilstand is. Ik neem mijn tijd.

Hij kijkt toe.

EMILY Stop. Check het hartritme.

BENJAMIN Asystole. Geen hartslag.

EMILY Terug beginnen met hartmassage.

Iedereen is druk in de weer, iemand geeft hartmassage.

MARK Ik bedoel, het is niet alsof je iemands leven gaat redden, toch?

Hij kijkt toe.

BENJAMIN We hebben meer zuurstof nodig.

FERAYE Ik zal er halen.

ANESTHESIST Ik denk niet dat we het gaan halen.

MARK Over 5 minuten is alles voorbij.

Hij kijkt toe.

EMILY *Stapt plots naar achter.* Ok, ok, ok, iedereen... *Pauze.* Ik denk niet dat verderdoen in het belang is van de patiënt. Iemand bezwaar? *Langzaam komt iedereen recht. Het bed is leeg.* Vindt iedereen het OK als we ermee stoppen? *Iedereen knikt. Emily kijkt om beurt iedereen aan.* Dankjewel. Dankjewel. Dankjewel. Dankjewel. Dankjewel. Dankjewel. Allemaal bedankt.

Het lege bed wordt weggereden. De enige die overblijft op het podium is een eenzame poetsman, hij veegt met een keerborstel alle afval weg: plastic verpakkingen, buisjes, compressen. Mark kijkt hem na. Daarna draait hij zich om en gaat zelf af.

Einde